

ELŐFIZETÉS

NYELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy héra ..... 2 korona.

VIDKÉN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy héra ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
6-harados postát sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyaktér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 347.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, január 26.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Szegény vidék.
A képviselőház ülése.
Viktória — VII. Edward.
A szinügyi-bizottság ülése.
Szerelmi dráma a fővárosban.
Fölpofozott gavallér.
Ingyen kenyér!
A nyilvános főpróba.
Próbaházasság két évre.
A katonatiszt becsülete.
Tárca: A hegyszögi legátus. Irta: Gyöngyösy László.
Rögregy-Csarnok: A szürke asszony. Irta: Sudermann H. Fordította: Hellerné-Oláh Margit.

Szegény vidék.

Arad, január 25.

Mindenütt azt beszélnek, hogy a vidéket és különösen a vidéki központokat támogatni kell és mindenütt az ellenkezőt teszik. A kormány is kapható az ellenkezőre, meg is kísértének nála ez irányban mindent a központban, a fővárosban, a mint próbálgatják utóbb a budapesti malmok és, úgy tetszik, nem egészen sikertelenül.

Bizonyos feltűnést kelt ez a dolog és nagy feltűnést is érdemel. Mert a fővárosi malmok azon az uton járnak, ami épp az ellenkezőjére vezetne a vidék, az istenadta jó vidék támogatásának. Számos előnyeik voltak mindig a vidéki malmok fölött és mikor hosszú küzdelemmel ezek elérték, hogy a Fiumén át külföldre

menő lisztszállítmányok után egyenlő, kilométrikus alapon szabták meg a szállítási díjtételt a budapesti és vidéki állomásokról egyaránt, a kegyelt fővárosiak valósággal lázba estek. Minden eszközt megragadtak, hogy ismét visszaállítsák ebben az ügyben is a régi helyzetet. Az, hogy ők előnyben legyenek.

Es egész hajszává fokozták ezt a küzdelmüket, mikor látták, hogy éppen az igazságos fiemei tarifa folytán a vidéki malmok is kezdenek többet exportálni a lisztjeikből. El nem tudták viselni a szabadalmazott budapesti malmok a vidéki társaiknak ezt a kis sikerét és mozgósítottak deputációkat, mozgósították a főváros bizottságait, a befolyásos bankárokat és képviselőket. -- Többszörös felvonulást rendeztek a miniszter elé s sirt a nevükben majdnem az egész központi sajtó, ugyanaz, mely elméletben és a vidéki előfizetők kedvéért szintén hangzatos cikkeket szokott írni a vidéki centrumok missziójáról és arról, hogy a vidéken fejleszteni, segíteni, istápolni kell az ipart.

Ma hát úgy áll a dolog, hogy félni lehet ismét a fővárosi befolyásos körök egy sikerétől, megint csak a vidék rovására. Tartani lehet tőle, hogy a kereskedelmi miniszter a kitartó ostromnak nem fog ellentállani. Hogy visszacsinálja, vagy részben visszacsinálja a vidéki malmokkal szemben igazságos egyetlen fiemei tarifát és megdrágítja a vidéki malmok

szállítását csak azért, hogy ne mérkőzhessenek a külföldi versenyben a protegált budapesti malmokkal.

Méltatlan és az állam kötelességének szempontjából meg nem indokolható eljárás volna ez és tiltakozik is ellene a vidék. Tiltakozik a budapesti malmoknak adandó külön kedvezmény ellen, mert az veszedelmes a malom-ipar összességére és az ország legfontosabb érdekeivel kapcsolatos mezőgazdasági érdekekre is. A vidék tiltakozása vehemensen tör ki végre azon jogosulatlan és vakmerő állítás ellen, mintha egyedül a budapesti malmoknak volna hivatása, hogy a lisztkivitel által képviseljék az ország érdekét. — És ugyancsak érthető, kiméletlen czáfolattal szolgál a vidéki malomipar azon valótlanosság ellen, mintha a fővárosi malmoknak az őrlési forgalom megszüntetése által okozott válságos helyzete idézte volna elő a buzaárak alacsonyosságát, lisztkivitelünk csökkenését, a fővárosi malmoknak a kivitelbe való csekélyebb részesedését, a fehér lisztek alacsony árait és minden más kedvezőtlen tünetet.

Ezek volnának a jogozimek, melyeken a budapesti malmok a vidékiek fiemei tarifáinak fölemelését sürgetik és ezzel szemben rá kell mutatni, hogy mindössze annyi igaz, mikép az őrlési forgalom megszüntetése elütötte a fővárosi malmokat a vidékiek ellen folytatott verseny azon eszközeitől, melyek az őrlés-kikészítési eljárásnak leginkább a buda-

TÁRCA.

A hegyszögi legátus.

Irta: Gyöngyösy László.

Karácsony előtt, úgy egy jó héttel, oly üres a nagy kollégium udvara, mintha kihalt volna belőle a diákság. Pedig hogy nem halt ki a muzsasereg, erősen bizonyítja az a zsidóság, a mely az első folyósokról árad ki. Mint a megbolygatott méhkas lakói, úgy rajzanak az oratóriumig a földszinti és az emeleti folyósokon. 300—400 diáknak kell is valamennyi hely, az udvarra a világért sem mennének most, mindenki az electio helyéhez, az oratóriumhoz mennél közelebb iparkodik huzódni.

Csenge Máté bagoly-teologus is ott rohan lázas örömmel a medikánsok közt. No de neki megbocsátható vétke ez. Valamelyik vidéki partikulából került a főiskolába, soha se látott még az árva elekciót. Az emelvényen már ott van a szenior, a diákok legérdemesebbje, körülöttük a jurátus diákok, akikből később szintén szenior lehet, ha az Isten is úgy akarja. A szenior nagy tekintéllyel olvassa az ünnepeket. Szent áhitattal hallgatja a városok, nagy faluk neveit a muzsa-sereg, ahol a legátus 100—60 forintot is kap, persze ebből csak a diák válogat a tanároktól megállapított érdem szerint való sorrend szerint. Egész tudomány az, aki ebben a sorrendben ki tudja magát ismerni. Mert nemcsak a kalkulus, hanem az iskolai

ügyekben való tevékenység is előrugtatja az embert. A skribának, aki az igazgató dolgoiban másol, például huszonöt legénye van, a mi azt teszi, hogy 25 emberrel előbb választ, hiába virít az előtte állók bizonyítványa a sok eminenstől. A ló, a kik a diákok tűzoltóságának a makhináját huzza (e bizony vízpuska.) öt legénnyel dicsekeszik, de a csákyás már tizzel, a kisbotos tizenötlet, a nagybotos husszal és így tovább. Ki győzné azt mind előszámlálni?

A jámbor Csenge Máté is hiába volt kitűnő diák, még sem jutott neki külön legáció a hegyszöginél, amely pedig csak ugynevezett 14 forintos. Busan indult neki a hosszú utnak. Előbb Ér-Mihályfalvára vasuton, onnan meg három falun keresztül gyalog. A korán beálló téli alkonyat már ráborult Ér-Mihályfalvára, mikor kiszállt a vasuti fülkéből. Mint-hogy pedig olyanról még a krónika se tud, hogy a legátus fogadott szekéren menjen ünnepe-re, azonnal neki indult Tarcának. Jól hajtott, mert ott volt, mikor a házakba a mécesest kezdték gyujtogatni. Érszögről hallotta, hogy csak egy ugrás Tarcához. Hanem ez az ugrás igen keservesen ment a hegyszögi legátusnak. Megy, mendegél, a szeméből könnyeket sajtol ki a nagy hideg, ami azonnal jéggé fagy a dermesztő levegőn. Lába lankadt, alig viszi már. Az a falu olyan közelnek látszik és mégis olyan nehezen lehet hozzá érni. Már a hegy lábánál van ugyan, de alig bir fölfelé kapaszkodni. Csak úgy vonszolja testét. Nem, nem

birja tovább. Megáll. Valami úgy huzza lefelé a ropogós hóra, milyen jó volna ülni, pihenni. Fáradt teste, lelke; álmos... Már mikor a tulsó oldalon jár, a galagonyabokor mögül, mint-ha két vörös és égő szem meredne rá... Vagy a szeme káprázik? Hó, mi csinálnának a hegyszögiek, ha legátusuk a farkas lokomájának díjára kerülne? Csenge Máténak az ijedtség volt az orvossága. Most már nemcsak bandukolni, hanem futni is tudott fölfelé a hegynek.

Hanem amint inaszakadtáig így iparkodnék a veszedelem elől, ime talán a pol torkába kerül. Az előtte levő kanyarulatból valami kísérteties, vörös fény jelenik meg előtte, majd hirtelen fölfelé szökik a világosság s egy fekete ábrázat lelógó szarvakkal tűnik elő a kísérteties világítás mellett. A pokol ördögei szabadultak-e rá a hegyközi legátusra? A diák Hatvani esete óta, aki az utolsó ördögöt ciztálta meg a magas szine elébe, nem hisz ugyan az ördögben, de szó a mi szó Csenge Máténak azért égfele állott minden hajszála. Háttul farkas, elül valami emberi szörnyeteg... Máté lekuporodott a hóba, hogy észre ne vegyék. Erre nagy kutya-csaholás hallatszik, a következő pillanatban előre tör a buzgó állat, de mikor a hóban kaczagó alakot meglátja, visszariad a szörnyetegtől, aki ember volna, de mégis négykézláb áll, állatok módjára. Egy vékony hang azt rebegi:

— Te Náczi, az a mozgó valami talán farkas?

pestiekre hozzáférhető előnyeiben rejlettek. De ezek az előnyök amellet, hogy a vidéki ipart és a hazai buzatermelést károsították, még törvénytelenek is voltak. És ha ezeknek az előnyöknek megszűnéséből a fővárosi malmokat érte volna is valamely károsodás, az élvezett előny, közgazdasági értelemben vett megengedhetlensége kizárja az azok fejében való kártérítési igény jogosultságát.

Egyébiránt nem áll az sem, amit a budapesti malmok vitatnak, hogy az őrlési forgalom megszüntetésének következése volna az alacsony buzaár. Hiszen az őrlési forgalom czimén behozott idegen buza nemcsak hogy elő nem segítette a belföldi termény kivitelét, hanem megszorította azt a buzamennyiséget, mely a hazai malmok keresletének rendelkezésére állott és amely a kiviteli kötelezettség legvégső terminusáig szaporította a belföldi fogyasztásért versenyző árumennyiséget.

A vidéki malmok nem elvi ellenőrzői az őrlési forgalomnak. Egyszerűen azt a nézetet vallják, hogy bár egészen mások ami viszonyaink, mint a bevételre utalt államoké, melyek a mezőgazdaság minden károsítása nélkül részesíthetik a maguk malomiparát az őrlési forgalom előnyeiben, az őrlési forgalom a behozott anyag belföldi értékesítéséhez, illetőleg a belföldi fogyasztásért versenyző hazai áruk szaporításának kizárása mellett nálunk is képezheti a malomipar segélyezésének eszközét, de nem képezheti a fővárosi malmok kártérítésének jogczimét és a megszűnése semmiképp nem lehet oka a buzaárak alacsonyosságának és a mezőgazdaság károsodásának. ©

TÁVIRATOK.

A kínai helyzet.

London, jan. 25. A Morningpost-nak jelentik Pekingből 17-iki kelettel: Csungli, a kit a bevételi hivatal nagytitkárává nevezte ki, 1900. július havában Peking

— Nagy, igen nagy valami az, inkább medve. Szaladjunk, amerre a szemünk lát, — dörmög rá valaki mély hangon.

Erre a farkas és medve egy személyben örömkialtással átszólott:

— Én bizony csak Csenge Máté volnék. Emberek, ne szaladjatok el tőlem. Merre van Hegyszög?

A lámpás embere lassan közeledik és körül világítja a havas alakot. — Ekkor látta Csenge, hogy a bal szeme le van kötve egy fekete kendővel, aminek csücskeit lógatta jobbra-balra a szél. De épen maradt jobb szemével is rögtön meglátta, hogy kihez van szerencséje.

— Bizonyosan a hegyszögi legátus! — visított kiénekelt, éles hangja.

— Az, az! — hagyta helyben a diák.

— Én Szügyi Dániel, helybeli oktató vagyok.

— Én meg, — dörmögött a vastag hang az oktató ur mellett, — Csiki Náci egyházi vagyok. Mindjárt tudtam, hogy a követ urhoz van szerencsénk, — és belső emberhez illő buzgósággal rázta meg a legátus kezét. Isten hozta!

— Ejnye, de szeretem, hogy itt találkozunk! — fuvolázta barátságosan Szügyi uram. Tudja hová megyünk? Persze, hogy nem találja. A pinczébe uram, egyenesen oda! — sugta titkolózó hangon.

Csenge nem tudta felfogni eszével, mi van ezen titkolni való, meg aztán boszankodott is inkább a rektor ur meleg szobája, mint pin-

katonai kormányzója volt és mint ilyen megengedte az idegenek vagyonának elpusztítását és idegen és benszült keresztények fölkoncolását. Ugyanennek a lapnak jelentik Pekingből 19-iki kelettel: Anzer püspök visszatér az ország belsejébe, mert Juansikkai sangtungi kormányzó megígérte neki, hogy meg fogja oltalmazni.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 25.

Pichler Győző kezdte meg a kereskedelmi vitát és beszélt 2 óra hosszat, összehordva mindent, amiről csak hallott, vagy olvasott. Nem riasztotta őt vissza Rosenberg Gyulának az a tegnapi fenyegetése, hogy csak 12 felé jönnek a Házba, mert addig semmit sem mulasztanak. Pichler tehát csak beszélt egyre és szóba hozta Lukács Béla halálát is. A szünet után Hegedüs Sándor miniszter mindjárt fel is használta a kedvező alkalmat és teljes elégtételt szolgáltatott, általános tetszés mellett, az elhalt kormánybiztos emlékének.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Hegedüs Sándor és Cseh Ervin miniszterek.

A jegyzőkönyvet hitelesítik.

Kammerer Ernő előadó betérjeszti a tanítói nyugdíj és gyámalap 1899. évi jelentését.

Kovács Pál előadó betérjeszti a losonczvidéki, vinkovcei, rumaklenáki h. é. vasutak engedélyezéséről szóló jelentéseket.

A kereskedelemügyi költségvetés.

Pichler Győző: Elsőbb is tiltakozik az ellen, hogy itt a parlamentben is már agrárius és merkantilis jelszavakkal dobálózzanak. Csak az kell még, hogy Magyarországot még újabb külön osztályokra osszák. (Tetszés.) Fejtegeti az osztrák parlamenti viszonyokat s azt mondja, hogy azok folytán a 67-es kiegyezés most már bizonyára csődöt mond.

Kérdi a minisztertől, hogy erre való tekintettel megtette-e a kellő előkészületeket az önálló vámterület felállítására? Mert most már mindenki elismerheti a tuloldalon, hogy az önálló vámterület felállítása elodázhatatlan. Gazdasági fejlődésünket még a dinasztia is akadályozza. (Helyeslés a szélbalon.)

czéje után vágyakozott meggémberedett tagjaival.

— Még a lélek is megfagyott bennem, rektor ur.

— Majd kienged a föld alatt, — biztatta Csiki Náci. — Olyan pincze nincs több a faluban, — mit mondok, — az egész Érmeléken.

— Ne beszélj tovább arról, amit majd a maga valóságában mutathatsz meg a legátus urnak.

A rektor ur ezalatt a hegyoldalban levő pincze sulyos lakatját kinyitotta, levette az ajtórol a nehéz keresztvas-rudakat, kinyitotta a nagy vas-zárt kezeivel, nagy gyönyörűséggel.

— Milyen muzsika! — lelkesedik Csiki Náci. — Hapráncz se cifrázza különben. Így estenden gyakran gyönyörködünk benne az oktató urral. A többi pincze mind üres, követ ur. Így vagyunk, — tette hozzá sóhajtván, — mióta a filoxéra megitta borunkat!

— Haj, haj, — sóhajtott a rektor ur, — most már estenden bujjuk a pinczét, hogy a vendégek ránk ne találjanak. De mit csináljak mikor csak tíz évre való borom van mindössze?

Sóhajtván kereste elő a vékony, alig más fél arasztnyi lopót, hozzá ment az első hordóhoz, gondosan megtörülgette a penésztől, körülnézte a hordót, nem szivárogo-e? Ráütött a fejével, hogy rendben van minden. Csiki Náci hűségesen világított neki az abroncs közé szorított gyertyával. Akkor azután huzott a hordóból, csettentett a nyelvvel arra a jó nyelre, ami a lopón keresztül a torkán leszaladt.

Elnök: (csenget.) A koronát ne tessék szembehelyezni a nemzettel. (Helyeslés jobbról.)

Rátkay László: A koronának sem szabad szembehelyezkedni a nemzettel!

Pichler: Allítását a korona minden érintése nélkül bebizonyítja. A főhercegek minden valamirevaló osztrák gyári és ipari vállalatban részt vesznek, ilyeneket alapítanak és mindenütt részvényesek, de csak Ausztriában, Magyarország érdekében semmit sem tesznek, holott talán n. kir. főhercegek is volnának. (Élénk helyeslés a szélbalon.) De többet nem mond. Ott van pl. a dunagőzhajózási részvénytársaság. Ez a magyar kormányra nézve valóságos noli me tangere, mert a főhercegek a részvényesei ennek a társulatnak. (Élénk tetszés a szélbalon.)

A dunai kikötő teljes kiépítését kívánja már csak azért is, hogy a munkanélkülieket foglalkoztatni lehessen.

Kérdi, micsodák azok az iparfejlesztési ügynökök?

Hegedüs miniszter: Ilyenek nincsenek!

Pichler: Hát a Löbl? (Derűtség.) A Löbl micsoda? (Élénk derűtség.)

Hegedüs miniszter (Elutasítólág int.) Az más!

Pichler: Kiváncsi a magyarázatra. A viczianális vasuti javaslat sürgős betérjesztését kívánja és hathatósabb intézkedéseket kér az idegenforgalom emelésére. Az államvasuti tisztviselők fizetésének a javítását és sürűbb szabadságolását kéri. Tiltakozik az ellen, hogy a postai értékjegyeket emelték, a mi épen a szegény embereket sújtja. A postának minden községben való felállítását kéri. A miniszterium tisztviselőiről szólva, azt mondja, hogy ott irigy versengés folyik, a mely egyes személyek körül csoportosul. Ennek a versengésnek esett áldozatul egy jeles, derék emberünk.

Követeli, hogy a párisi világkiállítás számadatait az ország előtt bemutassák. Jól tudja, hogy visszaélések nem fordultak elő, de egy halott emléke kívánja ezt. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után

Hegedüs Sándor miniszter kijelenti, hogy Pichler provokálása folytán kötelességének tartja mindjárt az első pillanatot felhasználni arra, hogy a párisi világkiállítás magyar osztályának ügyeiről rövid tárgylagos jelentést tegyen. (Halljuk! Halljuk!) A magyar kiállítást a magyar államiságnak megfelelően és méltó módon akarták rendezni. (Általános élénk helyeslés.) Ez sikerült is. (Általános helyeslés.) Es mindjárt a kiállítás elején gyanúsító közlemények jelentek meg, hogy a kiállítási kiadások körül visszaélések fordultak elő. Hát ezekre vonatkozólag a következő adatokat sorolja elő.

Egy szeméből kimondhatatlan gyönyörűség áradt ki, mikor a gyertya felé tartotta a lopót, hogy a bor színén legeltesse.

Töltött Csiky Náczinak s a legátusnak Csiky Náci már tudta megadni a módját, előbb a színét nézte meg a bornak a gyertyavilágnál aztán ivott egy kanálnyi. „E jó volt”, — tett hozzá, még mindig „jó volt”, ahányszor nyelt egyet a pohárból. A legátus se lett volna megvetője a bornemű dicső italnak, de mikor lenyelte az első poharat, akkorára már ki is melegegett s úgy vette észre, hogy éhes, mind a téli farkas.

— Oktató uram, így nem jó lesz, ha én csak iszom és nem eszem. Nagyapám is attól halt meg.

E fontos kijelentésre az oktató ur majd kieresztette a lopót a kezéből, mert a végéből éppen akkor nyelt egyet nagy művészettel. Már ő neki a lopó volt a pohara. Ez illik a pincze-gazdához.

— Ez baj, nagy baj. Mi már vacsora után vagyunk. Ejnye, máskor pedig szoktunk hozni magunkal egyetmást. . . Az ám, a multkor szalonáztunk itt a Náczi-val. Lenni kell még abból ott valahol a polczon. Náci keresd meg!

Náci meg is találta, hanem úgy a szallonna, mint a kenyér penészes volt, azonban mit tesz az? Náci bizonyítgatta, hogy így még jobb, valami különös jó ízt ad neki a penész. A szallonnát, kenyeret megkaparta hamarosan s nagy diadallal felkiáltott:

— Olyan ez azért, akár a kenyér, akár a szallonna!

A kiállítás rendelkezésére állott összesen 3.988,000 korona bevétel. A múlt év december végéig kiadatott 3.499,654 korona. A többi rendelkezésre fennmaradt összeg ez év első három hónapjának költségeire fordították, de ebből az összegből is végleg fennmarad 148,197 korona, a mely összeget visszafizetik az állampénztárba. (Általános élénk helyeslés.) Megjegyzi azonban, hogy még 102,000 korona tulajdonképpeni van a kiállítási pénztárnak. A parlament által megszavazott 3 millió koronán kívül 450,000 póthitelre volt szükség azért, mert a kiállítási pavillonok felállítását csak később határozták el. Ez az építkezés maga 650,000 koronába került, úgy, hogy ha ez épületeket fel nem állítják, úgy Lukács Béla az eredeti összegből 203,000 koronát takarított volna meg. (Általános élénk helyeslés.) Ha megjegyezzük, hogy a magyar épületek a kiállítás cívei voltak és hogy a jutalmak tekintetében Magyarország az összes államok között a 4-ik helyen volt, úgy csak a legnagyobb elismeréssel adózatunk Lukács Béla emlékezetének és kegyelettel szólhatunk róla. (Általános élénk helyeslés.) Cselszövények abszolúte nem voltak. Lukács kérésére kisebb-szerű vizsgálatot indított meg maga Lukács egy közlemény miatt, de mindent rendben talált Szierényi tanácsos. Ezekben számolt be Lukács dolgairól. (Általános élénk helyeslés.)

Végül kijelenti, hogy Lukács nagy érdemeket szerzett az országnak és nemzetnek egyaránt. Mondjuk tehát legalább halála után kegyelettel, hogy: „Legyen áldott emlékezte!” (Általános tetszés.)

Konkoly-Thege Miklós az Adria-társaságot védi, mely szerinte a magyar érdekeket istápolja.

Viktória — VII. Edward.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 25.

VII. Edward elfoglalta Anglia trónját és a korona, a mely most 63 esztendeje a 19 éves Viktória fejére szállott, a már 60 éves Edward király homlokát fogja diszítani. Letette az esküt, a titkos tanácsosok hódoltak neki. Egyidejűleg világszerte megnyilatkozik a részvét és Anglia temetésre készül. Ha aztán bezárul a sirbolt az agg királynő után, megkezdetik Anglia életében az új korszak, a mely talán a békés alkotás korszaka lesz. A ma érkezett táviratok beszámolnak azzal, hogy a világ összes államai és törvényhozó tes-

tületei kifejezték részvétüket. Egyéb táviratok a következők:

A szultán részvéte.

Konstantinápoly, január 25.

A részvét távirat, a melyet a szultán az angol királynak küldött, így szól:

Őszinte sajnálkozással fogadtam a fenkölt királynő ő felsége, felséged anyja halálának a hírért. E fájdalmas eseménytől mélyen meghatva, sietek felségednek kiváló részvéteket kifejezni.

A szultán egyuttal a német császárnak és Frigyes császár özvegyének is küldött részvét táviratot. Burhan Edin effendi ma délután a szultán nevében részvéttárogatást tett az angol nagykövetnél. Az örmény patriarka a canterburyi érseknek küldött részvét táviratot.

Osborne, január 25.

A német császár csak a királynőért rendezendő gyászünnepek után utazik el Angliából. A német trónörökös 26-án érkezik ide.

Apró újítások.

London, január 25.

A hivatalos lap kabinetrendeletet közöl, a mely a királyi családra vonatkozó egyházi imákban a szükséges módosításokat rendeli el. A walesi herceg és hercegné helyett ezt szövik bele az imákba: „Cornwall és York hercege és hercegnéje.” A hivatalos lap rendkívüli kiadásban közli Norfolk hercegnek, mint Anglia örökös marsalljának azt a fölszólítását, hogy a lakosság e hó 28-ától kezdve gyászt viseljen. Ugyanez a lap közli, hogy Landsdowne, Ritchie, Chamberlain és a legfontosabb tárczák vezetői tegnap a St. James-palotában tartott minisztertanácsban letették a hűség esküt a király kezébe.

Az irek a gyász ellen.

Dublin, jan. 25.

Az irek még a nagy gyászban sem tudják feledni, hogy az angolok elnyomók nekik. Ez a nemzeti fájdalom kifejezést nyert a dublini községtanács mai gyűlésén, a midőn ugyanis csak *nyolcz szótöbbséggel* fogadták el a részvét nyilatkozatot Viktóriaért. Az ir ellenzék kifejtette, hogy habár nagyrabecsülni a királynő érdemeit, még *sincs oka Irországnak, hogy a dinasztia gyászában részt vegyen.*

A szinügyi-bizottság ülése.

(Panaszok a vidéki szinészet felügyelője ellen. —

Az elengedett óvadék.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 25.

A város szinügyi bizottsága Urbán Iván főispán elnöke alatt ma délután 5 órakor ülését tartotta a városháza kistermében. Az ülés főbb pontjai a *szinigazgatónak óvadékelengedés* iránti kérelme, felirat a *vidéki szinészet felügyelője ellen* s végül a *Barnum és Barley* fele czirkusz ügye voltak.

A gyűlés megnyitása után Salacz Gyula polgármester jelentette be a bizottságnak, hogy Nagyvárad város szinügyi bizottsága egy átiratot küldött az aradi szinügyi bizottsághoz a vidéki szinészet felügyelője és a vidéki színházak kerületekbe való beosztása ellen, kérve, hogy Arad is csatlakozzék a miniszterhez intézendő felirathoz, illetőleg hogy Arad is hasonló szellemben irjon fel. A polgármester egyuttal bejelentette, hogy miután az átiratot az ő címére, neki küldték meg, azonnal válaszolt is Nagyváradnak és pedig olyan értelemben, hogy miután Arad — állandó színháza lévén — kerületbe egyáltalában be nem osztott, evvel nem is törődik s így nem forog fenn annak szüksége, hogy ilyen irányban a miniszterhez feliratot intézzen.

A polgármester kijelentette, hogy az ő válasza nem zárja ki azt, hogy a szinügyi-bizottság plénuma másként határozzon ez ügyben, mindazonáltal javasolja, hogy az átiratot egyszerűen vegyék tudomásul.

A bizottság a polgármester előterjesztése értelmében határozott s az átiratot egyszerűen tudomásul vette.

Ezután Leszkay András szinigazgatónak egy kérelme felett tanácskoztak, mely a várossal kötött szerződés egyik pontjának megváltoztatására irányul. A szerződés 8-ik pontja ugyanis előírja, hogy a szinigazgató köteles minden évben 2000 korona biztosítéki összeget a város pénztárában elhelyezni olyan célra, hogy a tagok fizetése, ha az igazgató időközben Aradot elhagyná, biztosítva legyen. Igen sokszor megtörtént annakelőtte ugyanis, hogy az igazgató, mikor a szinidény lejárt, itt hagyta

A legátus mohón kapott utána, hanem a kenyér olyan kemény volt, mint a kő, a szalonna meg éppen ellenkezőleg, olyan puha volt, hogy majd szétmállott a keze között. A legátus kétségbeesve nézett a két ellenkező tulajdonságú ételmaradékra. Hanem Szügyi oktató ur talált gyógyító irt erre a bajra. Egy cseréptalat megtöltött jóféle bakar borral, kevélyen fölajánlotta a hegyközi legátusnak.

Legátus ur, áztassa belé a kenyeret, majd megpuhul tőle, a szalonnát is, az majd megízesedik. Olyan vacsorája lesz, akár egy kis királynak!

Örömmel cselekedte ezt e hegyközi legátus. Az bizonyos, hogy királyi étvaggyal evett, de aztán ivott is, hordóról-hordóra követve az oktató urat, aki külön-külön magyarázta borai színét, zamátát.

— Nézze, legátus ur, milyen fakószínű, de az iz, az iz! — Ennek meg arany színe van, de ize kesernyés, azonban mily inycsiklandó.

De a gyönyörű magyarázatot nem tudta kellőképpen megbecsülni a legátus.

— Ugy van! — hagyta helyben — de én csak azt tudom bizonyosan, hogy nagyon jól esik — s felhajtotta a poharat.

Az oktató ur és az egyházi hamisan öszszevillantottak a szemükkel. Az oktató ur a következő hordóhoz indulva, nem mulasztá el megjegyezni:

— Nem mondhatja, hogy nem szeretettel fogadjuk a legátus urat. Lássá az egyházi és a hordókon kívül már senkim sincs a világon. Feleségem rég elhalt, egyetlen fiam vala-

hol Erdélyben ügyvédeskedik, magam maradtam itt, mint a szőlő karója. Ez a drága nedű tart még életben, de szívesen megosztom a legátus urral, meg evvel a becsületes belső emberrel.

— Hogy ott vesztette volna az Isten házában azt a filoxerát, — fakadt ki a diák, — aki azt a drága italtelitta tőlünk!

Az oktató ur szomoruan legyintett a kezével.

— Sok bűneink miatt súlyosodott ránk olyan igen az ur keze. A dohánynukat elvitte a Tisza, a borunkat megitta ez a pocsek bogár. Így el kell pusztulni az igaz magyarnak is. Igaz dohány és bor nélkül úgy se él meg. Ultelik, hiába ültetik az új szőlőt, csak cankót szürnek rajta. Aki azon nő fel, az már csak korcs lesz.

— No, én meg azt mondom, — vágott közbe Csiky Náczi, — hogy az asszonyok átkozták el a tövét, mert sokszor hétszámra se tudtak bennünket kivájni a föld alól, a bor kellő közepéből.

— Igen, — mondá kegyesen Szügyi oktató ur, — mert az isten büntetése elvette az ő eszüket is. Ezen már nem lehet változtatni. No már most kóstoljuk meg az ő bakar borokat.

A hegyközi legátus neki pirult szemei ragyogtak.

— De milyen kedvem van! Es nem is érzem, hogy ittam, oly könnyű vagyok, hogy akár elrepülnek.

Próbálgatta is a repülést, nagy bakugrással

és nagyon csodálkozott, hogy még mindig a földön van.

— No még evvel a pohárral! — biztatá az oktató ur, — mihel hogy miértünk is meghalt a Jézus. Aztán takarodunk hazafelé, hogy holnap megünnepelelhessük nagy áhitattal a születésnapját.

A pinczéből még csak feljött a hegyközi legátus a maga lábán, a csillagokat is megnézte, gyönyörűen csillogtak a kék égen. Hanem akkor fordult vele egyet a világ, mintha leütötték volna a lábáról.

— Ni, ni, hiszen nem vagyok én részeg! — kiáltott a hegyközi legátus.

— A világerő se, hiszen csak anynyit itunk, — amennyit a légy a szárnyán elbir egyszerre, — bizonyítá Csiky Náczi, — azonban mégis csak jobb jesz, ha szánkán viszem haza.

Meg se ütköztek rajta. Így jár minden gyakorlatlan pénzvezető oda lent még tartja magát de a szabad levegő első fuvallatára tehetetlenül esik össze, mint a zsák.

Elül ment Csiky Náczi, húzta a szánkát meg a legátust, utána vizan csaholva a Bodri kutya. Legvégül ment az oktató ur, elgondolkozva, lassan, csöndesen. Hát elég disszel vount be a faluba a legátus!

A rektor uram is erre gondolt.

— Egynéhány évig még így lessz. Aztán...? Azután majd engem is örökébe szolít az Uristen, hiszem, tudom, hogy úgy léssen...

Aradot és a társulat tagjainak utolsó havi fizetését nem adta ki, ezek aztán kereshették pénzüket, ahol akarták. Legtöbbször a polgármester nyakára jártak panaszai, ki aztán úgy segített a dolgon, hogy a Leszkayval kötött szerződésbe már belevették, hogy a mindenkorai igazgató a társulati tagok fizetésének biztosítására 1000 frtot köteles letétbe helyezni.

Az ezer forintos óvadék egyik 200 koronás részlete járt le e hó elején s Leszkay nem szállította be a pénzt. A polgármester felhívta a 200 korona befizetésére, mire Leszkay kérvényileg fordult a színügyi bizottsághoz az iránt, hogy miután a színészet Aradon állandósított, ilyen biztosítókra többé nincs szükség s mentsek fel őt az ezer forint befizetése alól. Kérelmét még azzal is támogatta, hogy egy októberben kiadott miniszteri rendelet értelmében az Országos Színész-egyesületnél is kétezer koronát kell az igazgatóknak ilyen célra deponálniok s így neki kétszeresen kell biztosítania a tagok fizetését.

Müller Károly, tekintettel a mai rossz színügyi állapotokra, melyek különösen a nyáron Leszkayt érzékenyen sujtották, hajlandó ez évre a kauczió letévése alól az igazgatót felmenteni, a szerződési pont elhagyását azonban ellenzi, mert bár a színészet állandósítva lett, a tagok még is változnak s így olyan esetek, amelyeknek elkerülésére alkották a szerződés 8-ik pontját, mégis előfordulhatnak.

Salacz Gyula polgármester hasonló értelemben szól. A szerződési pont annál inkább fenn tartandó, mert az Országos Színész-egyesületnél elhelyezett ezer forint csak az egyesület tagjainak fizetését biztosítja, s ha Aradon jogtalan fizetés-visszatartás történne, az a tag mégis csak Aradon keresné elsősorban a pénzt, s nem Budapesten. Ahhoz azonban, hogy ez évre a kauczió elengedtessek, ő is hozzájárul.

A színügyi bizottság a polgármester véleménye alapján az ideai 1000 frt letévése alól Leszkayt felmentette, a szerződést azonban változatlanul hagyta.

A Barnum és Barley czirkusz-társulat előadási engedélyéről tárgyaltak ezután, melyről lapunk hirrovatában teszünk említést.

Végül Leszkay kérte a főispánt, hogy ha a vidéki színészet felügyelője Aradra jön, kérje meg, hogy azt a 10.000 korona segélyt, melyet neki a belügyminiszteriumban az aradi színészet állandósítása fejében ígértek, szerezze meg.

A főispán kijelentette, hogy ő, mint aki elsősorban kell, hogy szívén viselje Arad színügyét, már érintkezésbe lépett a szubvenzió tárgyában is a központtal s ha a felügyelő lejön, úgy együttesen fognak a bizottság tagjaival ez ügyben értekezni.

Ezzel bevégeződött az ülés, melyen Urbán Iván főispán elnöklése alatt jelen voltak: Salacz Gyula polgármester, Sarlot Domokos, Reicher Károly dr., Varjassy Lajos, Avarfy Ferencz dr., Mandl Vilmos dr., Müller Károly tagok, Leszkay András színigazgató és Vannay Gyula bizottság jegyzője.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház mősora:

Szombat: A gascognei nemes, operette. (Páratlan bérlet.)
 Vasárnap: Délután: Csepürágók, operette. Este: Takácsok, szimű. (Páratlan bérletszünet.)

A gascognei nemes.

— Január 25. —

Mintaszerű előadásban került ma színre ez a regényes, gyönyörű zenéjű operett. Az operett-társulat remekelt és jól esett tapasztalunk, hogy az igazgatóság szép gondot fordított, nagy áldozatot hozott a kiállításra, a kosztümökre, Rubos Arpád nagy szakértelmének, ügyességének, Békési karmester zenei finom izlésének és érzékének adta fényes bizonyosságát. A szereplők pedig oly magas nívón állottak, hogy jobbat, tökéletesebbet vidéki színház nem nyújthat. Rédei Szidi (Mary) ma túltett önmagán, hangja tisztán csengett, énektudásával remekelt és játékaival mindenkit elragadott. A közönség minden énekszámát percekig megtapsolta, mert igaz gyönyörűsége volt Rédey mai szereplése. Felhő Rózsi (Cascarita) még nem volt kellőleg disponálva, de kedves játékaival és ügyes énekeivel szintén nagy hatást tudott elérni. Kiválóan sikerült volt Érczkövy a czimszerepben — nem is lehet egykönnyen megállapítani, hogy melyik volt jobb és tökéletesebb: játéka — vagy éneke. Boda napról napra óriási léptekkel halad előre és ma már erős és elsőrendű tagja a társulatnak.

A kisebb szerepekben Hegyessy, Nemes, Szadai egészítették ki az ensemblét, sőt Billik Emma a komorna kicsiny szerepében is bevált.

Békési karmester kitűnő vezetése mellett a zenekar, és a karok teljesen megfelelek úgy annyira, hogy bátran állíthatjuk, hogy a mai operett-előadás az évad legsikerültebbjei közé tartozott.

Az operett szövegét tudvalevőleg Edvillés László fordította szép magyarsággal és ügyes verseléssel. Az operettet Mansberger szerzte meg és ezelőtt husz esztendővel adatta elő társulatával először a nagyváradi színházban. Az akkori színlap, mely érdekes reminiscenziákat költ fel, a következő volt:

110-ik előadás.

Legujabb vig operette Suppétól, itt először.

Minden magyar színházot megelőzőleg.

Bérlet szünet.

N-VÁRADI SZÍNHÁZ.

Szombaton. 1881. szeptember 10-én

az arad-nagyváradi színház-társulat által

itt először adatik:

A G A S C O G N I.

Regényes vig operette 3 felvonásban (négy képm.) Sue Jenő regénye után írták Zell F. és Genée Rikhard, fordította E. Illés László, zenéjét írta Suppé Ferencz. (Rendező Szathmári, karnagy Konti.)

S Z E M É L Y E K:

James . . . . . Valentin.	Halló matróz Gátfalvy.
Mary, a neje Rónaszékiné.	Joam . . . . . Tirnovay.
Crustillac . . . . . Kiss.	Argill . . . . . Faludi.
Ruponelle br. Szathmári.	Joam . . . . . Barna.
Chemeraut gr. Balázi.	Egy matróz . . . Philippovich.
Rothsay, lord Szabó K.	Alice . . . . . Tirnovayné.
Mortimer, lord Liphay.	Ellen . . . . . Daróczy I.
Dubley, lord. Hunyadi J.	Betsi . . . . . Kövessi R.
Ruttler . . . . . Csizsér.	Márta . . . . . Liphayné.
Mirette . . . . . Kükemezey.	Nori . . . . . Erdélyi O.
Riflos . . . . . Mezey.	Jane . . . . . Philippovichné
Cascaritta . . . . . Bácsné.	Kristine . . . . . Zöldi S.
Dániel . . . . . Murányi.	Mari . . . . . Ajtayné T.
Marchand . . . . . Sz. Németh J.	Toni . . . . . Irza M.
Lafleur . . . . . Ajtay.	Katty . . . . . Henning K.
Johul . . . . . Bánáthi.	Anna . . . . . Szida Teréz.
Tormod . . . . . Hevessi.	Klare . . . . . Konti Fanny.

Skót nemesek, francia tengerész-tisztek, francia és angol katonák. Martiniqui lakosok. Rabszolgák, rabnők, matrózok, halászkok. — Történi Martinique Szigetén 1684.

Az új jelmezeket készítették a bécsi Carl-színház figurinái után, Hochleitner F. és Löffler J. színházi ruhátárnokok.

Jegyek előre válthatók délelőtt 8 $\frac{1}{2}$ -től 12-ig — délután 2 $\frac{1}{2}$ -től 6-ig.

Kéretnek a t. cz. bérlők, sziveske djenek helyeik megtartása végett déli 12 óráig intézkedni, hogy azontul mások igényei figyelembe vétethessenek.

Helyárak mint rendszeren.

Kezdete pontban 7 órakor, vége 9 $\frac{1}{2}$ -kor.

Az aradi színház-igazgatói egylet művezető igazgatója:

Mannsberger Jakab.

Husz év! Mily nagy idő! Es az operett még ma is gyönyörködött édes zenéjével, érdekes szövegével — és mennyire fölötte áll az újabb kor ugynevezett modern irányu operett termékeinek!

Az igazgatóság megértette a közönség igényeit, mikor a Gascogneit újból besorozta műsorába — és hogy jól tette, azt igazolni fogja az, hogy a Gascognei hosszú életű lesz színházunkon.
 Carolus.

* Vasárnap a színházban sok ember lesz. Ugy a délutáni mint az esti előadás nagy vonzó erejű A csepürágók operett először kerül színre délután A takácsok pedig egyáltalában ismeretlenek az aradi színházról. Ebből a drámából a szokottnál jóval hosszab ideig folynak a próbák naponként, mert a nagy személyzetű mozgalmas jelenet ereje a tömegek összejátszásában van. Érdekes, hogy A takácsok előadására Leszkay igazgató külön vett olyan butorokat, melyeket a fellázadt munkások izzé-porrá törnek. Így is „drága” darab a nemes szerzőnek ez a szenzációs munkája, de még sem annyira mintha a rendes butoroknak esnének neki a sziléziai takácsok. Mindakét vasárnapi előadásra már szombaton válthatók ki a jegyek. A páratlan bérlők helyeit vasárnap délig tartják fenn A takácsok előadására mert a vasárnap esti előadás páratlan szünetes.

* Orgona-hangverseny. Toepfer Armin weimari tanár, szász hercegi udvari művész, a jövő hét valamelyik napján orgona-hangversenyt rendez Aradon. A művész ma a helyi zenekapacitások és a sajtó képviselői előtt a minoriták templomának orgonáján mutatatta be képességét. Vasárnap délelőtt pedig, a fél 12 órai istentisztelet alatt az orgona kíséretet ő fogja ellátni. A művész körutjában bejárta Magyarország nagyobb városait és Temesvárt is, hol legutóbb hangversenyezett, valóságos elragadtatással írtak művészetéről a lapok. A hangverseny valószínűleg a minoriták templomában lesz.

* A színház igazgató elismerése. A Görög rabszolga előadásáról szóló referadánkban, megemlékeztünk arról, hogy Felhő Rózsi betegsége folytán az operett csak úgy mehetett, hogy Turchányi Olga hirtelen beugrott Iris szerepébe. A bírálat a legnagyobb elismeréssel volt Turchányi Olga Iris-e iránt és most a színházi igazgatóság is megnyilatkozott, elismerésének a következő levélben adva kifejezést:

Turchányi Olga ó nagyságának Arad.

Azon bravuros vállalkozásért, melylyel a Görög rabszolga szerdai előadását kérésünkre lehetővé tette s kiváló művészetével és perfekt, gondos játékaival brilláns tánczával a közönség és a mi gyönyörűségünkre az előadás művészi értékét emelte, fogadjon az igazgatóság őszinte köszönetét.

Kiváló tisztelettel,

Rubos Arpád.

Ritka eset, amikor az igazgatóság is bírált; — ez esetben helyesen bírált — és az elismerést Turchányi Olga derekasan kiérdemelte.

* Burmester és Mayer Máhr hangversenye. Ritkán van alkalma az aradi közönségnek oly páratlanul álló műelővezetben részesülni, mint a Burmester febr. hó 3-án tartandó hangversenye. Az érdeklődés a hangverseny iránt igen nagy, miért is az előjegyzett jegyek már a mai naptól kezdve átvehetőek Révész Nándor könyvkereskedésében.

* Festetich Andor gróf Aradon. A vidéki színészet országos felügyelője Festetich Andor gróf, a jövő héten Aradra jön az aradi színházi viszonyok és ügyek tanulmányozására.

* Sarolta. A magy. kir. operában tegnap adták Erkel Ferencznek „Sarolta” operáját nagy siker mellett. Az operát 1862. június hó 26-án adták először a Nemzeti színházban. — A „Pesti Hírlap” ma a következő reminiscenziákat füzi ehhez:

Háromszor adták az új operát kiváló sikerrel, ekkor Bignio Bécsbe ment és szerepe árván maradt. De ugyanakkor Hollósy Kornélia is bucsuzott a színházról és utolsó előtti föllépésére Sarolta szerepét választotta (utolsó föllépése Melinda szerepében volt). Hogy az előadást megtarthassák, egy jeles műkedvelő, Institoris Kálmán, jelenleg Arad városának főjegyzője, vállalkozott Gyula szerepére; Erkel Ferencznél be is tanulta, el is énekelte azt és igazi művészi sikert aratott.

* **A magyar kisipar jövője** czímen érdekes kis könyv jelent ma meg, amelyet *Edvi-Ilés László* az aradi kereskedelmi kamara titkára írt. A könyv, amely élénk színekben ecseteli a mai kisipar helyzetét, megszívelésre méltó adatokkal jelzi az utat, amelyen a kisiparosoknak haladni kell, hogy boldoguljanak. A hazai kereskedelmi és iparkamarák szakirodalmi pályázatán a könyv dicsérettel lett kitüntetve. Kapható 2 koronaért a szerzőnél.

* **Egy darab élet.** A „Legjobb könyvek” című regénytárban ismét magyar szerző jutott szóhoz, még pedig olyan magyar szerző, akinek műveit nagy szeretettel olvassák. *Bársony István* a leírások mestere, szabad természet poetikusan festője áll be a regénytár írói közé s így ő is közreműködik abban, hogy a „Legjobb könyvek” tovább is magas színvonalon álljon. A kitűnő író „Egy darab élet” czímmel látta el elbeszéléseket tartalmazó kötetét, jelezvén, hogy az élete rajzolja, s hogy művében az igazi élet lüktet. *Bársony István* tizennégy elbeszélést nyújt az olvasónak, olyan tizennégy bravurosan megírt elbeszélést, melyeknél jobbat a magyar népliteratúra aligha mutathat fel. Nemcsak megírásuk mutat az író kiváló talentumára, de maguk az elbeszélések is nagy tehetsége mellett szólnak. Az ötlet, a mely felcsillan bennük, a mese, amely gond dal szerkesztett, a jellemző erő, amely az alakokat megeleveníti, teljesen hozzá simul az elbeszélő hang bravurosságához. Némelyik elbeszélés egy kész dráma s olyan bevezetett, egész, hogy szinte remekbe megy. Azt hisszük, hogy *Bársony István*nak ez a tizennégy elbeszélésből álló kötete írói munkásságának legjavát adja s teljesen méltó arra, hogy a legintelligensebb olvasó is figyelmére méltassa s könyvtárának megszerezze. A kötet ára, mint a „Legjobb könyvek” mindegyik kötetéé, egy korona. Ez összegért az „Egy darab élet” ugy a *Légrády-testvérek* könyvtárhivatalában (Váci-körút 78.) mint minden könyvkereskedésben kapható

A katonatiszt becsülete.

— Mikor a harmadik szenved. —

Arad, január 25.

A *Deutsche Correspondenz*-nek jelentik a következő feltűnő dolgot Olmützből: *Lehmann Jarosláv* tizenharmadik landwehr-ezredbeli hadnagy a nyár folyamán többször leutazott Mährisch-Schönbergbe, ahová családi ügyek szólították. Mindannyiszor pontosan jelentkezett a ténnyel, *Ivanossich Arthur* landwehr-alezredesnél, egy ízben azután magánlátogatást is tett előljárójánál. Ebből az alkalomból *Ivanossich* értésére adta a hadnagynak, hogy nem szívesen látja, ha *M.* kapitánnyal, volt századparancsnokával baráti viszonyt tart, mivel, úgy mondotta az ezredes, a kapitány *rézeges, kártyás* ember, kinek társasága, nem lehet jótékony befolyással fiatal tisztnek erkölcsére.

A hadnagy az alezredes kijelentését azonnal tudomására hozta *M.* kapitánnyal, kit ezredében rendkívül képzett és kitűnő tisztnek tartottak s kinek magaviselete ellen soha sem merült fel panasz. *M.* azonnal elküldte segédeit *Ivanossich* alezredeshez, ki azonban kijelentette, hogy mindazt, a mit mondott, a szolgálati érdekből s viszonyból kifolyóan mondta. Erre a kapitány jelentést tett az esetről a krakói landwehr-hadosztály-parancsnokságnak, amely utasította az alezredes az ügynek *szolgálaton kívül való elintézésére.* *Ivanossich* ezek után is megmaradt azon az állásponton, hogy *M.* kapitányról tett nyilatkozatai szolgálati természetűek, s ezért *minden elégtételt megtagadott.*

Most már beavatkozott a dologba a krakói hadtestparancsnok, *Albóri lovag* is, ki elküldte *Dragullich* vezérőrnagyot Mährisch-Schönbergbe, hogy értesse meg *Ivanossich*-csal a lovagias elégtételadás szükségét. *Dragullich* tábornok küldetése sem járt sikerrel, *Ivanossich* makacsul megtagadta az elégtételt. Erre azután ugy a landwehr-hadosztályparancsnok, mint a hadtestparancsnok jelentést tett a dologról

Bécsbe és becsületügyi eljárást kértek *Ivanossich* ellen. A bécsi landwehr-törzstiszti kar azután elrendelte a becsületügyi eljárást *Ivanossich* alezredes és *Lehmann* hadnagy ellen. A becsületbírósság jogerőssé vált ítéletét december elsején hirdették ki és pedig a következőkben:

A *Thoss Erik* vezérőrnagy elnöklésével tárgyaló becsületbírósság az *Ivanossich Arthur* alezredes ellen felhozott vádakat beigazoltak találta és bennük a tiszt állás méltóságának *veszélyeztetését* látja, amennyiben az alezredes egy fiatalabb tiszt előtt egy idősebb kapitányról magánbeszélgetés közben olyan természetű nyilatkozatot tett, melyek alkalmasak rá, hogy az illető kapitányt becsületében sértsék, továbbá mivel az alezredes megtagadta a szolgálaton kívül való elégtétel megadását. *Lehmann Jarosláv* hadnagyra vonatkozóan a becsületbírósság abban állapodott meg, hogy ő a tiszt állás méltósága ellen *vétkezett*, amennyiben egy kapitánnyal tudomására hozott egy alezredes által magánbeszélgetés közben elejtett rosszaló nyilatkozatot, melyet az illető alezredes a hadnagy diszkreciójában bizva, mondott.

A becsületbírósság ítélete alapján a hadnagy nevét a *tisztikar névsorából* törlik, míg az alezredesre nézve az ítélet preterálást jelent, illetve az előléptetéseknek egy bizonyos időre való mellőzést. A becsületügyi eljárásról szóló szabályok szerint ugyanis az a tiszt, ki a tiszt állás ellen *vétkezett*, nem maradhat meg katonatisztnak, míg azt, ki a tiszt állást *veszélyezteti*, preterálják.

A *Deutsche Correspondenz* megjegyzi, hogy egy másik esetben, mely Bécsben történt, a becsületbírósság vétkesnek nyilvánított egy tisztet, mivel *elmulasztotta* megmondani bajtársának, hogy harmadik tiszt sértő megjegyzést tett róla.

Szerelmi dráma a fővárosban.

(Vőlegény és menyasszony halála.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 25.

Véres szerelmi dráma játszódott ma le Budapesten. Vőlegény és menyasszonya a halálban keresték egyesülésüket. A dráma hősei egy ujoncz baka és egy :endkívüli szépségű fiatal szobaleány. Mind a kettő meghalt. A leány az orvostani intézet halottas kamarájának egyik fülkéjében pihen, vőlegényének holttestét pedig a XVI-ik számú helyőrségi kórház halottas házába vitték.

Kuczsa József szobafestő öt évvel ezelőtt ismerkedett meg *Jászberényben Kocsis Teréz*-zel. A leány 17 esztendő volt akkor, a leány szintén ilyen idős. Az ismeretség mind bensőbbé vált és a leány tavaly eljegyezte a leányt, a ki időközben a fővárosba ment és ott *Martin Sándor dr.-nál* vállalt szolgálatot. A leány menyasszonya révén munkát kapott az orvos *Margit-ligeti szanatóriumában*, a hol *Lukács Béla*, a gyászos véget élt kormánybiztos élte utolsó napjait.

Tavaly novemberben be kellett *Kuczsa József*nek vonulnia a 68-ik gyalogezredhez. Ezt megelőzően engedelmet kért, hogy *Kocsis Teréz*t feleségül vehesse. A hatóság az engedelmet megtagadta. Ez a dolog a fiatalokat annyira elkésztette, hogy már akkor elhatározták, hogy a halálban keressék egyesülésüket. *Kuczsa József* a minap szabadságot kért, hogy *Jászberényben* bátyjának lakodalman részt vehessen. Ott is volt kedden a lakodalmon, onnan pedig szerdán este a fővárosba ment vissza és nyomban fölkereste menyasszonyát a Deák

Ferencz utca 12. sz. a. levő házában, a hol a leány *Martin Sándor dr.-nál* szolgált. Vele jött az öccse *Kuczsa Dezső*, meg az unokabátyja *Kozler Sándor*, mert *Kuczsa* odahaza azt hangoztatta, hogy megöli magát is, a menyasszonyát is.

Itt nagy figyelemmel kísérték *Kuczsa Józsefet* és legnap meg is vizsgálták, vajon nem hord magánál pisztolyt vagy mérget. Estefelé *Kuczsa József* a menyasszonyával, öccsével és unokabátyjával a cselédszobába vonult és az ott levő czimbalmon bucsabbnál-busabb nótákat játszott neki. Éjfél tájban mindannyian lepihentek. *Kuczsa József* a menyasszonyával az ágyba feküdt, a két legény pedig az ablak alatt egy szőnyegre pihent le.

Reggel fél hat órakor három dördülés hangzott el gyors egymásutánban a kis cselédszobában. *Kuczsa Dezső* és *Kozler Sándor* abban a pillanatban fölriadtak. Tudták, hogy mi történt. A szomszédos konyhába rohantak és onnan gyertyával tértek vissza. Borzalmas látvány tárult szemük elé. Az ágyban nagy vértócsában ott feküdt *halva* a vőlegény is, a menyasszony is. Mindakettőnek a szíve tájából patakzott a vér. Ezenközben a lövések zajára összesereglett a háznak népe is. Nyomban értesítették a rendőrséget, amelynek képviselőjében *Módos Gyula* rendőrtisztviselő és *Gergely József dr.* rendőrorvos érkezett a helyszínére. A rendőrorvos csupán a nyomban beállott halált állapíthatta meg és azt, hogy *Kuczsa József* egy 9 mm.-es forgópisztollyal előbb kétszer szíven lőtte *Kocsis Teréz*t, azután a saját szívének irányította a fegyvert. A rendőrség az esetről értesítette a katonai hatóságot, amelynek képviselőjében megjelentek *Buchböck* százados hadbíró, *Weisz dr.* főhadnagy hadbíró és *Kant* Árpád hadnagy, a kinek századában *Kuczsa József* mint közlegény szolgált. A vizsgálat megindult. Az ágygyal szomszédos czimbalmon két levét és egy 400 koronáról szóló takarékbetét könyvet találtak. Az egyik rózsaszín borítékú levél *Martin Sándor dr.-ra* volt czimezve. A másik levél így hangzott:

Amik temetésünket rendezni fogják, fölkérjük, hogy Tercsikémet tiszta fehér menyasszonyi ruhába öltöztessék és Jászberénybe temessék el. Mindakettőnk egy sirba.

Kuczsa József.

Kocsis Teréz.

A takarékkönyvemet megtalálják. K. I. betűvel van betéve a pénz.

A másik levelet nem bontották föl, mert *Martin dr.-ra* volt czimezve, aki tegnap Margitligetre utazott és akit az esetről még reggel táviratban értesítették. — Ugyanilyen módon értesítették a dologról *Kuczsa József*nek atyját is, aki *Jászberényben* jómódu közműves. A leánynak senki hozzátartozója nincsen, árva volt. Dél előtt fél tíz óra tájban elszállították a két holttestet. A leány holttestét az orvostani intézetbe, a leányét a XII-ös számú helyőrségi kórház halottasházába. Ezután *Kuczsa Dezső*t és unokabátyját *Kozler Sándor*t hallgatták ki, akik azt vallották, azért kísérték *Józsefet* a fővárosba, mert attól félték, a leány elemészti magát menyasszonyával, a kitől különválva nem birt élni. *Kuczsa* ma reggel járt le a szabadsága ideje. Bevonulás helyett azonban önkezeléssel oltotta el a maga életét is, a menyasszonyát is.

SPORT.

+ Az aradi kerék-club választmánya szombat este fél kilencz órakor közgyűlést-előkészítő ülést tart a Hungária kávéházban, melyre a választmányi tagok tisztelettel meghívotnak. Az elnökség.

Próbaházasság két évre.

(Egy válópör története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 25.

Az életnek, ennek a szenvedélvektől izzó, szenvedésektől sajgó életnek igazi sötét kaleidoszkopját valóban csak az a bíró láthatja, a ki a válópörökhöz van beosztva és forgatja, olvassa a házaselet, a szerelem nap-nap után növekedő tragédiáinak aktahalmazát. Azok a panaszkodó, vádaskodó irások, melyek mind azzal végződnek, hogy a házasság felbontását kérik, realisabb, irtózatossabb képét festik a való életnek, mint az Ibsen vagy a Strindberg sötét drámái.

A való pörök szenzációkban gazdag aktái között is élénk feltűnést kelt most az, melyet egy Nagy-Szalonta vidékén lakó fiatal uri asszony indit a férje ellen, azon az alapon kérve a házasság felbontását, hogy *ő csak két évre kötött próbaházasságot és a férjének már az eljegyzés alkalmával megmondotta és az bele is egyezett, hogy két év múlva el fog tőle válni.*

A válópörnek pikáns, de lélektani szempontból is fölöttébb érdekes előzményei következnek:

A válópört megindító fiatal menyecskét leánykorában a legbensőbb, legideálisabb szerelem fűzte a egy fiatal orvosnövendékhez. A szülők rossz szemmel nézték ezt a szerelmet, mert az orvosnövendéknek három év kellett még pályája elvégzéséhez. És mivel a leánynak sok kérője jelentkezett, — a szülők mindent elkövettek, hogy férjhez adják leányukat.

Különösen kitartóan ostromolta a szép leány kezét egy öregebb ur, a kinek nagy vagyona pótolta fiatalágát. Ez a gazdag föld-birtokos nem távozott el a háztól akkor sem, mikor a leány már több ízben kikosarazta. És ezzel a kitartásával célhoz is ért. A leány végre is elunta szüleinek folytonos szkatúráját és elhatározta, hogy mivel három évig, míg imádottja orvosi diplomához jut, nem tudja elszünetelni a gyötrelmeket, férjhez megy. Elhívatta a nevezett öreg urat és így szólt hozzá:

Ön tudja, hogy én N. orvosnövendéket szeretem és ennek daczára is elvenne feleségül?

Az öreg ur filozof nyugalommal válaszolt:

— El! Mert tudom, hogy az ilyen ifjúkori szerelem hamar elmúlik, akárcsak a szapanbuborék. S a házasság meghozza idővel a komorabb és tartósabb szerelmet.

— Jó, — felelt a leány — én kész vagyok meggyőződni arról, hogy önnek van-e igaza, vagy nem. Feleségül megyek önhöz, de azzal a feltétellel, hogy ha két év múlva még mindig szeretni fogom az akkor már pályáját befejező orvosnövendéket, akkor *elválunk* s ön semmi akadályt sem gördít a válópör gyors lefolyása elé.

Az öreg mosolyogva hallgatta a kis leányka csacsogását és talán nem is emlékezett már erre a súlyos feltételre néhány hónappal a házasság után, melyet példásan boldognak érzett. A szép fiatal asszonyka szeretettel vette körül, ragaszkodást és rokonszenvet tanúsított iránta. Szerelme és az orvosnövendék szóba se jött köztük soha. Egyszóval az öreg ur nem ok nélkül vélhette, hogy ő a legboldogaob férj a világon.

Etből az ábrándjából csak most két év múltán kellett szomorúan felébrednie. A szegény orvos növendék ugyanis megkapta a diplomáját és mivel egy körorvosi állást is nyert

a közeli vidéken, eljött az asszonyhoz, az ő egykori ideáljához és számon kérte tőle hűségi esküjét, hogy két év múlva elváljak az urától és hozzámegy. Egyszóval *megkérte az asszony kezét.*

S ez a fiatal modern menyecske egy szép napon azzal a lesújtó hírrel lepte meg szerelme férjét, hogy ő most már elhagyja a házat. *Mivel a két év eltelt.* Ugy érzi, hogy még mindig szerelmes az orvosnövendékbe és így egyezségük szerint ügyvédje útján megindítja a válókeresetet, hogy azután felesége lehessen első szerelmének.

A válópörök izgalmas krónikájában is érdekes eset kifejlése elé nagy kíváncsisággal néznek a legöregebb jogászok is, de a férj is, a ki sehogy se akar elválni az ő szép, fiatal feleségétől.

Ingyen kenyér!

— A legerősebb nap. —

Arad, január 25

Ezt az alczimet ugyan napról-napra feltehetnők, s mindig igazat mondana, mert a kenyeres bolt forgalma napról-napra nő. Ma például csak a délelőtti órákban 9 órától 12-ig *háromszáz* kenyeret szeleteltek fel; délután 85 kenyér fogyott. Már most tegyük fel, hogy egy kenyérből csak 8 karaj kerül ki, könnyen kiszámíthatjuk, hogy naponként hány ember fordul meg a kenyeres boltban, hány éhező lakik jól az ingyen kenyérből.

Igazi jótétemény a hölgyek áldozatkészése, kik naponként felkeresik a kenyeres boltot s segítségünkre vannak a kiosztás terhes munkájában. És hogy ha valaki még hozzájárulni akar a jótékony eme intézményének istápolásához, úgy legszívesebben vesszük, ha felkeresi a kenyeres boltot és segít a kenyérkiosztásban, mert *a pénzádományok gyűjtését már végleg befejeztük.*

Czukor László ur ma ruhaneműeket küldött a kenyeres boltba. A ruhákat a legfogyatékosabban öltözött szegények között kiosztottuk.

Megható jelenetekben természetesen a mai nap sem szűkölködött, mindennap több elszegényedett, nyomorgó család jelentkezik a rendőrség utalványával, ezek természetesen házhöz vihetik a kenyeret. Hiszen elsősorban ilyen helyeken gyakorolja jótékony hatását az ingyen kenyérosztás eszméje. Epen ezért ismételtén kérünk mindenkit, különösen pedig városunk nemeslelkű orvosait, kik legközvetlenebb szemtanúi a városban uralkodó nyomornak, sziveskedjenek közölni velünk minden olyan szegény család címét és lakhelyét, a hol a nyomor enyhítésére szükség van egy darab kenyérré.

Már többszörösen megirtuk, hogy a gyűjtés be van fejezve, a mai napon még is beérkezett hozzánk néhány adomány. A jó cél érdekében, természetesen, el kell fogadnunk ez adományokat, de ismételtén felkérjük a jószívű közönséget, hogy fordítsa a jótékony oltárára szánt adományokat más célra, mert nekünk a magunk elé tűzött feladat keresztülvitelére. *már elég pénzünk van.*

Lengyel Testvérek aradi czég a következő levél kíséretében küldte be adományát:

Az Aradi Közlöny tekintetes szerkesztőségének, Helyben. Mellekelve küldünk egy csekély összeget a kenyérkiosztás céljaira, kérve a mindenható áldását működésükre.

Ujra bebizonyul a sajtó hatalmassága mely előtt örömet meghajolunk. Kiváló tisztelettel
Lengyel Testvérek.

A mai napon a következő adományok érkeztek be hozzánk:

	Korona
Lengyel Testvérek	10.—
Tóth Imre	1.—
Kállay Nándorné	60.—
Ifj. Kállay Nándor	20.—
N. N.	20.—
Mai gyűjtésünk összege	12.—
Hozzáadva az eddigi gyűjtés eredményét	4940.39
Eddigi gyűjtésünk	4952.39

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 26. Az aradi posta- és távirba altisztek tánczestélye (Fehér kereszt.) — Az aradi iparosifjak önképző- és betegsegélyző-egyletének szórakoztató estélye (Arenae-pület.) — Az eleki urhölgyek tánczestélye (Sarkadi-szálloda.) — Az új-szent-annai társaskör tánczestélye (Zimmermann-vendéglő.)

Január 27. A csermői tüzoltó-egylet tánczestélye (Kaszinó.)

Február 1. Az aradi waggonyári önkéntes tüzoltókar tánczestélye (Városliget.)

Február 2. Tanítók bálja (Polgári iskola.) — Az aradi hivatalosbál bálja (Színházi sörcsarnok.) — A Máv. altisztek tánczestélye (Központi szálló.) — A radnai önkéntes tüzoltó-egylet tánczestélye (Fekete sas.) — A pankotai önkéntes tüzoltókar hangversenynyel egybekötött tánczestélye (Fehér kereszt.) — A maros-illyei kaszinó-egylet tánczestélye (Vadász-vendéglő.)

Február 3. Az aradi szabómunkások szakegyletének tánczestélye (Kass-vendéglő.)

Február 4. A cigányzenészek piknikje (Knapp-vendéglő.)

Február 9. Az aradi iparosok tánczestélye (Fehér Kereszt.) — Az aradi mérnök- és építész-egylet estélye (Központi szálló.) — A gyoroki olvasó-egylet tánczestélye.

Február 16. A waggonyári magyar dalkör hangversenynyel egybekötött tánczestélye (Központi szálló.) — A Máv. aradi fiókműhely munkásainak tánczestélye (Városliget.) — A lutheránusok tánczestélye (Fehér Kereszt.)

(=) A maros-illyei kaszinó-egylet folyó évi február hó 2-án a „Vadász”-hoz címzett vendéglő helyiségében saját pénztára javára tombolával egybekötött zártkörű tánczvigalmat rendez. Belépti díj: családijegy 4 korona, személyjegy 2 korona.

A nyilvános főpróba.

(Apró megfigyelések.)

Arad, január 25.

A színház rendezőségének jóvoltából, na meg a rendőrség szives hozzájárulásával a sajtó képviselői előtt ma délelőtt fél 11 órakor megnyiták a színház hátsó bejárájának kapui, szabad volt a bemenet a színpadra, meg a nézőterre.

A „Gascognei nemes” főpróbája vette kezdetét és a festett világ misztériuma a maga valóságában állt előttünk.

Egy sötét folyosón kellett tapogatózva végig mennem, míg egyszerre csak neki ütődtem a vasajtónak, mely a színpadról a nézőtér korridorjára vezet. Ha Croustillae, a gascognei nemes (Érczkövi) hamarosan segítségre nem siet, a sajtó képviselője csakhamar jelentkezett volna baleset biztosítási kötvényével az Aradi Közlöny kiadóhivatalánál. Pokoli sötétség uralkodik itt, melyet a szem hosszas ott tartózkodás után sem szokhatna meg.

Croustillac azonban valódi francia nemes, az ő karján leértem a földszinti nézőtér jobb bejáráshoz, ahol isten nevében sorsomra bizott, mert fönna a színpadon szólt az ügyelő csengetyűje, és ennek a hívó szónak engedelmessé kell népnem, katonának, francia nemesnek egyaránt.

A földszinti zsölyeszékek első sorában már ott ültek a helybeli lapok színházi rovatának vezetői megelégedett arczzal, hivatásuknak teljes tudatában. A színpadon a középső csillár négy lángja pislogott, mely épen csak annyit

világosságot kölcsönzött, hogy alaposan megláthassuk, mily sötétség van oda fönn.

A színpadon az egész társulat téli bundában, kabátban, fejükön sapka, kalap; a hölgyek kendőben, kaponban nevetgélve, incselkedve jártak-keltek, szinte öröm volt nézni ezt a bohém gondatlanságot.

Egyszerre csak megszólal a jel. Akiknek nem volt jelenésük, kisiettek a színpadról, a többiek elfoglalták helyüket. A karmester megkopogtatja állványát — és megindul a főpróba, teljes díszlettel.

Lent a nézőtérén ült *Rubos* Árpád a rendező, czilindere féloldalt a fején argus szemekkel figyel mindenkinek minden mozdulatára és itt-ott felszól a színpadra!

— Gyerekek — egy gondolattal gyorsabban induljatok ki!

— Hátrább lányok!

— Állj! Ez a csoport nagyon szorosan áll egymás mellett!

— Matrózok, miért nem eveztek? stb. stb.

Bámulatos, hogy mindenre kell kiterjednie a rendező figyelmének. De meg kell hagyni, hogy a hadvezér vezényszavára sem hallgat különben a csapat, mint *Rubosra* a szereplők mindegyike.

De ment is minden, mint a karikacsapás. A főpróba valóságos előadás számba ment. *Békési* karmester a rendezővel együtt elismerésre méltó munkát végzett és csak ilyenkor a főpróbán tűnik ki, hogy az ő munkájuk mily nagy arányú, hogy mennyi szakértelem, mennyi ügyesség felett rendelkeztek, amikor egy ujonnan betanított operett ily remekül megy.

Mikor este a közönség és a bíráló az előadást végig nézik, ezek a dolgok mind elmosódnak, pedig hogy mennyi munka, mennyi fáradság gyümölcse az előadás, azt a színpalak mögé tekintve látja meg csak a szem.

Milyen furcsa is a színpad világa az ő igaz mivoltában.

Érczkövy, a kalandor nemes, zsebében a szereppel, *Rédei* nagy bundájában, *Felbó* Rózi hatalmas kaponjában, — mosolyognak le a színpadról, a nézőtérre, fogadják a lent ülők köszöntését.

És mikor a harmadik felvonásban az angol katonák el akarják fogni a gascognei nemest, a kulisszák mögül kibuvik *Leszkay* direktor, terjedelmes embonpointjével, mosolyogva int *Croustillacnak*, hogy jól van, nagyon jól van.

A főpróba a legszebb sikert jósolta és mint a bírálat mutatja, a jóslat bevált, a szorgalmas, ügyes rendező, és karmester büszke lehet az eredményre.

HIREK.

— **Fejervary Géza** báró honvédelmi miniszter állapotában tartós a javulás. A ma délelőtt kiadott orvosi jelentés a következő: „Nyolcz órai nyugodt alvás után jó közérzet. Hőmérséklet 36,2, érelkés 60, kötés változtatva.“ *Herzl*, *Müller*, *Kunze*. Késő éjjei vett telefonjelentésünk szerint holnaptól kezdve már csak egy jelentést fognak naponta kiadni az orvosok.

— **Rothschild Vilmos br. halála.** *Frankfurtból* telegrafálják, hogy *Rothschild* Vilmos br. hosszabb szenvedés után ma elhunyt. Az elhalálozott bankár 73 évet élt, és ez idő szerint feje volt a Rothschild-családnak.

— **Magyar gyár — osztrák hivatalnok.** A Nemetgazdasági Szemlében olvassuk a következőket: Egy prospektus akadt a kezünkbe, amelyen arra hívják fel a fölösleges tőkékkel rendelkező emberiséget, hogy részvényeket jegyezzenek az „Első magyar családi sörkancsó és sörfőző r. t.“ számára. Hogy az alapítók között szereplő sörgyárosok egynek kivételével osz-

trákok, már ez nem valami biztató. Hogy ott van soraikban néhány ugyancsak osztrák fém- és gépgyáros, az azt jelenti, hogy az egész gyárberendezés Ausztriából fog kikerülni és valószínűvé teszi, hogy ama családi kancsók is — ezen immár nem szokatlan módon — a szomszédban készülnek, itt majd legfeljebb összeállítják és ráütik a bélyeget: vakulj magyar a magyar ipartól. Egyéb iránt az aláírók között *Ullein* József is ott van, aki a soproni iparkamarának az elnöke. Ilyen urak szokás szerint csak diszként szerepelnek az ilyen prospektusokon. *Ullein* ur azonban, úgy látszik, kivétel. Ő tevékeny részt vesz az alapítás munkájában. Ez a tevékenység egyelőre abban nyilvánul, hogy *Ullein* az alapítandó gyárnak osztrák hivatalnokokat keres egy bécsi lap útján. Budapestben ugyanis csekély 15—20 ezer ember vagyon munka nélkül (hivatalosan). Ez bizony nem elég nagy választék. Érthető, ha *Ullein* ur, magyar iparkamarai elnök, Ausztriához fordul emberekért. Azt hisszük, ezt nem kell kommentálni.

— **Felolvasások a mérnök-egyletben.** Az aradi mérnök- és építész-egyletben holnap, szombat este 6 órakor *Halász* Jenő arad-csanádi vasúti főmérnök fog a portland cemenről előadást tartani. Jövő héten szombat helyett, mivel az ünnepre esik, péntekn *Medveczky* Ede tartja meg felolvasását „Buvár élményeim 60 méterrel a tenger színe alatt“ czimvel.

— **Verdi állapota.** Ma reggel 6 óra 30 perczkor a következő orvosi jelentést adták ki *Verdi* állapotáról: A beteg éjjel 1 óra tájban igen erős válságot áliott ki. Állapota most fölöttébb komoly.

Milano, január 25.

Verdi megint eszméletlen állapotban van. Általános állapota állandóan nagyon komoly. Az orvosok attól tartanak, hogy a tegnapi este beállott válság ismétlődni fog, a mi a beteg gyöngeségénél fogva nagyon aggasztó volna. A beteg életben maradásához már nincs remény.

— **Anyakönyvezetők kinevezése.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Arad vármegyében, születések és halálozások anyakönyvezésére szorítókozó hatáskörrel, anyakönyvezető helyettesekké a borossebesi kerületbe *Bartos* Ferencz jegyzői irnokot, a pankotaiba *Belle* Béla segédjegyzőt, a kiszindiaiba *Hesz* Lajos jegyzői irnokot nevezte ki.

— **Egy huszárfőhadnagy halála.** *Berzeckzy* Leó császári és kir. 3-ik huszárezredbeli főhadnagy haláláról családja a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Erdődi gróf *Pálffy* Lászlóné született kozárczi *Borzeckzy* Henriette úgy saját, mint testvérei, kozárczi *Borzeckzy* Ella és kozárczi *Borzeckzy* Pál, továbbá erdődi gróf *Pálffy* László, mint sógor és az összes rokonság nevében mély fájdalommal telt szívvel tudadják a felejtethetlen testvér, sógor, illetve rokonnak, kozárczi *Borzeckzy* Leó csász. és kir. 3-ik huszárezredbeli főhadnagynak, életének 30-ik évében Gönczön, folyó évi január hó 23-án délelőtt 11 órakor szívszélhűdéshöz hirtelen történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 25-én délelőtt 10 órakor fognak a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint beszenteltetni és Kis-Zomborba szállíttatni s ottan a családi sírboltba örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szent mise áldozat folyó hó 28-án fog Gönczön és Kis-Zomborban az Égek Urának bemutatattatni. Göncz, 1901. január hó 23-án.

— **Rendőrfőnök, mint rabló.** Rémregénybe illő esetet telegrafálnak *Lembergől*: *Krozie* orosz községben az ottani katolikus pap 12,000 rubelt őrzött templomépítési célokra. Tegnapi megkopogtatták a lelkész ablakát és felszóltatták, hogy jöjjön el egy haldoklóhoz feladni a halotti szentségeket. Amint a pap kilépett a pitvarba, hirtelen hurkot vetettek a nyakába, és a körülötte álló hat álarozos ember a 12,000 rubel átadását követelte. A plebános nem vesztette el lélekjelenlétét, bevezette a rablókat szobájába s kinyitván íróasztala fiókját, elővette

hirtelen hatlövetű revolverét és mind a hat lövést a rablókra sütötte el. Két ember halva maradt, a többi pedig futásnak eredt. Az összefutott szomszédok az egyik halottban a *Krozie* járás rendőrkapitányát, a másikban pedig segédjét ismerték fel. Valószínű, hogy a többi rablók is a rendőrség alkalmazottjaiból kerültek ki, mert a lelkészt másnap letartóztatták, mert engedély nélkül revolvert tartott a háznál.

— **Az Aradi Nemzeti Szövetség** munkásképző intézménye vasárnap, folyó évi január hó 27-én délután 4 órakor a templom-utcai polgári fiúiskola disztermében tartja tizedik szórakoztató és szakelőadását. *Műsor*: 1. Monolog. Előadja *Unger* Miksa ur. 2. Szavallat. „Koldusének“, *Arany* Jánostól. Előadja *Leitersdorfer* Soma ur. 3. Szakelőadás. A csillagos égről. Tartja *Lejtényi* Sándor főgymnáziumi tanár ur. A *Calderoni* és *Társ*a budapesti cég által szíveségből átengedett képek vitítését eszközlő *Matusik* Márton polgári iskolai tanár ur.

— **Jégünnepély.** Az aradi korcsolyázóegylet városligeti-jégpályáján, szombaton és vasárnap f. évi január hó 26. és 27-én d. u. 3— $\frac{1}{2}$ óráig a 33-ik gyalogezred zenekara fog játszani. Belépti-díj nem tagoknak és nézőknek a csarnokban 60 fillér. Az ünnepély csak kedvező idő esetén tartatik meg.

— **Házasság.** *Badovits* Sándor, az arad-csanádi vasutak borossebesi állomásának forgalmi hivatalnok, csász. és kir. tart. hadnagy, ma kötött házasságot az anyakönyvvezetői hivatalban *Regényi* Kálmán aradi polgár szép leányával, *Iren* kisasszonnyal.

— **A Barnum-Baley-czirkusz Aradon.** Többször szóvá tettük lapunkban azt a zárkózottságot, melylyel a színház kedvéért a hatóságok távol tartanak Aradtól minden olyan vállalatot, mely a színháznak konkurrencziát csinálhatna. Emellett természetesen eltekintenek attól, hogy a közönség igényei, vagy egyéb szempontok megkívánják-e különben, hogy ilyeneknek a város területére bebocsátást engedjenek. Alkalmat adott ilyen felszólalásra legutóbb az *Uránia*-színház és a világhírű *Barnum*-féle czirkusz esete, melyek mindegyike engedélyt kért Aradon tartandó előadásokra. A kapitányi hivatal mindakét vállalatotlól megtagadta az előadási-engedélyt. A *Barnum*-czirkusz most a tanácshoz felebbezett kapitányi hivatal határozata ellen. A színiügyi bizottság mai ülésén *Salacz* Gyula polgármester hozta szóba a czirkusz ügyét, kikérendő a tanácsnak holnapi ülésén hozandó határozata előtt a színiügyi bizottság véleményét. A bizottság tagjai élén, *Urbán* Iván főispánnal, majdnem egyhangulag az engedély megadása mellett foglaltak állást. A tanácsnak adott direktívát avval indokolták a bizottság tagjai, hogy a szabályrendeletet, melyet a színház állandósítása alkalmával hoztak, csak az *orfeumokat* zárja ki Aradról, s különben is az engedélyt kérő czirkusz olyan világhírű és olyan nagyszabású vállalat, melyet minden nagyobb város közönsége örömmel fogadott be. A tanács tehát helyt fog adni a vállalat felebbezésének s csupán az időt fogják még meghatározni, amikor az engedélyt nekik megadják.

— **A Dunáról.** A földmívelésügyi miniszterium vizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a jégviszonyok változatlanok. A jég az egész országban áll, s a zajlás egyelőre nem is várható. Budapestnél a víz 120 centiméternyi magasságu, tegnap óta 8 centiméternyi emelkedéssel. A jég vastagsága 14—28 centiméter között változik. A felső folyamszakaszról csekély áradásokat jelentenek, de azok annyira jelentéktelenek, hogy a jég megindulására befolyással egyáltalán nem bírnak.

— **Az angol királynő gyilkosa.** Tegnapi délután egy 25—26 évesnek látszó, elegánsan öltözött fiatal ember állított be a *duna-abonyi* szolgabírószékhez. Izgatott volt, zavaros volt a tekintete, mi fel is tűnt. Mikor megkérdezték tőle, hogy mit akar, így felelt:

— Beakarom vallani szörnyü bűnömöt. Nem hagy békét a lelkiismeretem.

A szolgabírósnál álmélkodva néztek az intelligens megjelenésű fiatalemberre s a mikor megkérdezték, mi az a szörnyü bűn, izgatottan válaszolt:

— *Én öltem meg az angol királynőt!* Gyülöltem, mert a burokat elnyomta: Itt vagyok! Kötözzenek meg!

A hivatalban e különös nyilatkozat után tisztában voltak azzal, hogy a szerencsétlen fiatal ember elmeháborodott. Hosszas faggatás után nagysokára sikerült is a szerencsétlentől a nevét megtudni, mire a duna-abonyi szolgabírótság táviratozott a debreczeni rendőrségnek, mely a szerencsétlen fiatalember hozzátartozóit értesítette a szomorú esetről.

— **Eljegyzés.** Pless Kálmán világi kereskedő eljegyezte Schillinger Sámuel szintyei kereskedő kedves leányát, *Etelka* kisasszonyt.

— **Öngyilkos mérnök.** Egy fiatal alig husz éves mérnök öngyilkosságáról irnak nekünk Losonczirol. *Herzog* Miksa az öngyilkos, ki ismeretlen okokból dobta el magát az életét. *Herzog aradi* szülők gyermeke s két évvel ezelőtt szolgált le önkéntesi évét az aradi 33-ik gyalogezrednél. A múlt év májusában Losonczon nyert egy nagyobb gyárnál hatezer korona fizetéssel járó alkalmazást s ilyen körülmények között még érthetlenebb, hogy mi vezette *Herzogot* az öngyilkosságra.

— **Szerencsétlenség a pályaudvarban.** A Szólnokról este 9 órakor megérkező vonat, amint a pályaudvarba berobogott, *Igricz* Gergely vasuti éjjeli őrt, ki a sinek között járkalva nem vette észre a vonat közeledtét, — elkapta a vonat kerekei a szerencsétlen ember kezén mentek keresztül. *Igricz* nem vesztette el lélekjelenlétét, összeroncsolt kezét kikapta a kerekek alól és még volt annyi ereje, hogy feltápáskodott a földről, összeroncsolt balkezét jobb kezébe tartotta és így állított be az állomásfőnökhöz, szabályszerűen jelentve balesetét. A szerencsétlenül járt éjjeli őrt azonnal beszállították a közkórházba, hol holnap reggel karját amputálni fogják.

— **A csók, mint erkölcstelen cselekedet.** Szentpétevárról irják, hogy az odesszai törvényszék két fiatal embert és két hölgyet azért, mert egy vendéglőben csókolóztak szigorúan megbüntetett. A bíróság ítéletét arra alapította, hogy a csókolódzás nyilvános helyen *erkölcstelen cselekedet*. Az elítéltek felebbeztek és védőjük azzal argumentált, hogy a csókolódzás teljesen megengedett érzelemnyilvánítás, amiért elítélni senkit sem szabad. A felsőbb bíróság azonban nem változtatta meg az ítéletet.

— **A falu bosszúja az előljáráson.** Ugyancsak furcsa állapotok uralkodnak Bihar megye egynémely községeiben. Az érmihályfalvai járába tartozó *Ér-Adony* községben, az utóbbi időben igen gyakra fordultak elő tüzesetek. A tűz nyilvánvalóan gyújtogatás műve volt, mert itt is tisztán csak az előljárók házeit gyújtották fel. A községben ugyanis a főszolgabíró rendelkezése az előljáráson a legerélyesebben hozzáfogott a köztartozások behajtásához Persze, hogy a lakosság az előljárók működését nem jó szemmel nézte s egyedül őket okozta a szigorú végrehajtásért. Az eredménye aztán meg is volt. Hol az egyik, hol a másik előljáró házára szállott fel éjjelenként a vöröskakas. Mivel pedig az előljárók házai falusi szokás szerint éppenséggel nincsenek biztosítva, *Dobozy* Kálmán főszolgabíró most előterjesztést tett az alispánnál, hogy az előljárók ingatlan vagyonát a község terhére biztosítsák.

— **A pápa komornyikja.** A vatikánnak egyik nem a legkevésbé érdekes és nem is a legkevésbé befolyásos alakja a pápa komornyikja: *Pio Centra*, „a Szent-György-rend lovagja.” Immár egész emberöltőt töltött a vatikánban, annyira, hogy Róma városát, ép úgy, mint a szent atya, jóformán csak hirtől ismeri. *Pio Centra* különben ugyanabból a helységről való, a honnan a pápa. Apja kalaposmester volt és úgy vándorolt be Rómába, a hol vevői majd-kizárólag az egyházi rendből kerültek ki Itt a

kalapos boltban látta meg *Pio-t* gróf *Pecci*, a pápa fivére és ő szerződtette a pápa szolgálatába. *XIII. Leo* nagyon megszerette az ügyes, szolgálatkész embert, ki csakhamar kamarai-adjutánsává lett a pápának. Az ő dolga, hogy a pápát reggelenkint felköltsse, mosdásában segítségére legyen és fölöltöztesse. Tekintve a pápa gyöngye egészségi állapotát, ez az utóbbi művelet vajmi nagy gondosságot igényel. Maga a pápa állítólag erre nézve egy ízben így nyilatkozott:

— *Nemde, Piuccio, nálam az öltözködés tovább tart, mint akármelyik hölgnél! Pedig nem is megyek bálba.*

A pápa komornyikja különben a hosszú idő alatt, a mit a vatikánban töltött, nagyon jól gondoskodott önmagáról. Szép vagyora tett szert és Rómában több háza, a vidéken pedig birtoka és szőlője van.

— **Uj honpolgár.** *Kunst* Gyula, *belügyminiszteri tisztviselő* ma délelőtt tette le a magyar honpolgári esküt. Budapesten *Halmos* János polgármester előtt.

— **Nyugdíjasok igazolványa.** Az aradi rendőrkapitányi hivatal felhívja a nyugdíjasokat, hogy nyugtájukat az életben lét igazolása végett *folyó hó 31-én d. u. 5 óráig* a kapitányi hivatal iktató hivatalában adják be.

— **Tizenkét éves gyermek gyilkossági kísérlete.** New-Yorkból irják, hogy *Brigeton* községben tegnap egy tizenkétéves fiút tartóztattak le, ki eddig ismeretlen okból megakarta nagyszüleit mérgezni. A gyilkost *Belford Laurance*-nak hívják. Nagyszülei tegnap hirtelen rosszul lettek s az előhívott orvosok mérgezést konstataáltak, a gyorsan beadott ellenszer azonban megmentette őket. A rendőrség egyik megjelent detektívje kutatni kezdett s ekkor reájöttek, hogy az öregek kávéjába arzénium volt keverve, a melyet más nem keverhetett a kávéban, mint a kis *Lawrance*, miután iskolatáskájába még találtak egy nagy adag arzénikumot. A fiút felkísérték a rendőrséghez, de eddig még nem tudták vallomásra bírni.

— **Aki maga alatt vágta el a fát.** *Radnai* tudósítónk írja, hogy *Tokon*, egy *Radna* melletti faluban, végzetes szerencsétlenségnek volt okozója *Florinka* György tok-i földműves. Kiment a napokban a faluvégi erdőbe, hogy fát hozzon be magának fűteni valónak. Egy vastag tölgyfa derekát kezdte fejszéjével vagdosni s hogy könnyebben elérje, a fa egyik ágára ült fel s onnan kezdte a fát vágni. Valószínű, hogy nem vette észre, milyen mélyen haladt már a fa törzsébe, mert egyszerre csak a fa törzse hirtelen ketté tört s *Florinka* a fa felső részén ülve, avval együtt a földre zuhant. A szenvedett sérülések folytán eszméletét vesztette, s mikor az erdőben járók lakására akarták szállítani, utközben meghalt.

— **Felebbezés a pinczeregylet elnökválasztása ellen.** Az aradi pinczeregylet tudvalevőleg hétfőn tartotta meg az elnökválasztást egy izgalmas közgyűlésen, melyen a kedélyek annyira felizgultak, hogy a rendőrség képviselőjének a közgyűlést fel kellett oszlatnia. *Braun* Gusztáv és *Löwy* Ignác voltak az elnökjelöltek, kik közül az utóbi győzött négy szavazattal. A választás eredménye ellen ma egy 35 aláírással ellátott felebbezés érkezett be az iparhatósághoz, melyben a felebbezők a választás megsemmisítését kérik.

— **Elgázolás.** Az aradi pályaudvaron egy *Cibule* Miklós nevű kurticsi paraszt ember kocsijával elgázolta *Ádám* Péter 68 éves vasuti munkást. *Cibule*, ki a mai hetivására jött be *Aradra*, buzát adott el a piacon, az árából berugott s örült vágatással hajtott a főuton végig. A kocsist kocsijával együtt a rendőrséghez kísérték be.

— **T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk,** hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Az Oratorium-egylet** folyó hó 27-én *vasárnap* délelőtt 11 órakor a templom-utcai polgári fiúiskola nagytermében *rendes évi közgyűlést* tart a következő tárgysorozattal: 1. Évi jelentés felolvasása. 2. Gazda választása. 3.

Esetleges indítványok, melyre a működő tagokat ezuton is meghívja az elnökség.

(*) **Asztaltársasági ülés.** Az *Erzsébet* első aradi jótékony asztaltársaság 26-án, szombat este 8 órakor saját helyiségében (Miertl-féle vendéglő) választmányi ülést és ezzel egybekötve nagyobb értekezletet tart. Tárgysorozat: A rendes évi közgyűlés idejének meghatározása, kijelölő bizottság választása, indítványok.

Fölpofozott gavallér.

(Botrány egy kávéházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 25.

Többé már nem szokatlan botrányos esetről tudósítja lapunkat h.-m.-vásárhelyi levelezőnk. Frappánsul vett magának elégtételt ott a napokban egy vidéki iparosember, akinek feleségét a város egyik ismert gavallérja sértő módon aposztrofálta.

Az eset így történt:

Egy vidéki iparos betért feleségével egy látogatottabb kávéházba, hogy reggelijüket elköltsék. A jóhiszemű férj néhány pillanatra magára hagyta fiatal, szép feleségét, aki félénken ült helyén, mert a szemközt lévő asztal vendége erősen szemügyre vette.

A hivatalnok-féle fiatalember, a férj távollétét fölhasználva, odabátorkodott az asszonyka asztalához és megkezdte a szokásos udvariást. A kis menyecske irult-pirult s mit tehetett mást, azt erősítette, hogy ő becsületes asszony.

De a fiatal kalandor nem tágitott. Csábító hangon sugta az asszonyka fülébe:

— *Megszökünk!*

Éppen a pillanatban tért vissza a férj a kávéházi helyiségbe. A lovag háttal a bejáratnak mondta nagy áradozással az ő szökést-ajánlatát, így hát nem láthatta veszedelmes és jogos ellenfelét.

A megostromolt asszonyka egyszeriben megpillantotta férjét s eléje rohanva elpanaszolta a tisztességén esett sérelmet. Most minden szem az asztal felé irányult, ahová a gavallér visszavonult. A férj odament a fiatal urhoz és erélyesen felelősségre vonta.

— *Itt a névjegyem!* — szölt a megszorult nőcsábító.

— *Nem adok én arra semmit!* — vágott vissza a férj, aki nagy fölindulásában *hatalmas pofont mért a fiatalember arcára.*

Az így föltisztelt gavallér az ütéstől szinte megtántorodott. Majd levegőhöz jutván, torkaszakadtából kiáltozott:

— *Rendőr! Rendőr!*

Aztán elégtételt kért az ügyét rövidesen elintéztet iparostól, aki már csak azért sem reflektálhatott erre, mert a felesége a karjába fogózkodott és urát féltve, kifelé vonszolta.

A kávéházi skandalumnak több szemtanuja volt, akik tartózkodtak a jelenetbe való beavatkozástól. A fiatalember megszégyenülten távozott, de még nem tett le arról a reményről, hogy megbántójával lovagiasan megmérkőzhetik.

Vásárhelyen sokat beszélnek erről az esetről, mely intő példaul szolgálhat a kávéházi gavallérkodás kiskoru hőseinek.

TÖRVENYKEZES.

§ **Hamis pénz.** Az aradi heti piacon a múlt év szeptember 14-én *Lenárd* Zsófi számos asszony gyermekei hamis 20 filléresket akartak forgalomba hozni, de rajt'vesztettek. A rendőrség nyomozást indított a gyermekek anyja s az ezzel vadházasságban élő *Sipos* József kovácssegéd ellen pénzhamisítás gyanuja címén. A házkutatás alkalmával 120

drb hamis 20 fillérest találtak Lenárdék lakásán. Azt azonban Lenárd Zsófi és Sipos József tagadásával szemben semmivel sem lehetett bizonyítani, hogy ezeket a hamisított 20 filléreseket ők csinálták volna. A budapesti büntető-törvényszék hamis pénz forgalomba hozásának vétsége miatt vonta őket Oláh bíró elnökele alatti felelősségre. A tagadásban levő vádlottat a törvényszék Keserü dr. ügyész vádjára 2-2 napi fogházra és 20-20 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ Párbajtárgyalás — nyolcz vádlottal. Érdekes párbajüggyben tartott ma főtárgyalást a debreczeni kir. törvényszék. Kőrössy Dániel és Szentiványi Sándor volt debreczeni joghallgatók párviadal ügye került tárgyalás alá. Vádlottak a debreczeni nagyerdei Dobos-pavillonban kard-párbajt vívtak. A párbaj este későn gyertya világítás mellett történt meg a Szentiványi könnyebb természetű sérülésével végződött. Kőrössy az egyik ellenfél, igen gyöngye szemű és ezért a kir. ügyészség a párbajnál asszisztált segédek s még hozzá Márkus Sándor vendéglős és Kun József kardélesítő ellen is vádat emelt. Így a mai tárgyaláson összesen nyolcz vádlott szerepelt, de ezek közül kettő nem volt megidézhető. A párbaj-segédek közül megjelentek, mint vádlottak, Kun Béla, Halász Oszkár és Bereczky László. A tárgyaláson vádlottak egyöntetűen adták elő a tényállást. A vád alá helyezett párbajsegédek felmentést kértek, mert ők elleneztek ugyan az esteli időbeni párbajt, de a felek mindenáron ragaszkodtak ahhoz. Márkus vendéglős azért került a vádlottak padjára, mert a helyiséget rendelkezésére bocsátotta a párbajozóknak. Kun József közsőrüs is vád alá helyezett, mivel saját beismerése szerint tudta, hogy az általa kiélesített kardokat párbajozásra használják fel. A megtartott tárgyalás után a törvényszék Kőrössyt 8 napi, Márkus vendéglöst egy napi, Kun József közsőrüst is egy napi államfogházra ítélte. A párbajsegédek a törvényszék felmentette. A közvádoló az ítélet felmentő része ellen felebbezett.

§ A délvidéki mérgezések. A kir. kuria ma ismét egy temesvárkörnyéki mérgezési bűnpörrel foglalkozott. Ezúttal Radu Szemenika ligeti asszony volt a vádlott, a ki első férjét, Unipán Györgyöt, ezelőtt 13 esztendővel elemésztette, hogy kedvesével összeállhasson. A felasott hullarészekben a vegyvizsgálat még most is nagy tömeg arzént konstatált. Érdekes, hogy az asszony előbb idegen sirt mutatott a bíróságnak melyet fel is ástak, míg végre sikerült az igazit megtalálni nővére sirja mellett, Radu Szemenika, a ki mindvégig tagadásban volt, midőn férje csontjait a sírból felvették, menten elárulta bűnösségét, átszaladt a szomszédasszonyához és megkérdezte tőle:

— A csontokban is meg lehet ismerni a mérget?

Midőn erre ingerlő választ kapott, kétségbeesetten így kiáltott fel:

— Ha én azt tudtam volna, hogy a sógor-nőm sirjáról megtalálják az uram sirját, már régen kikapartam volna belőle, ha behaltam volna is!

Azzal is megvádolták, hogy második férjét, Sosdián Trojkát, szintén elmérgezte, de az exhumálás ezt nem bizonyította rá.

A temesvári törvényszék esküdtbírósa Ralu Szemenikát *gyilkosság bűntette* miatt *tizenöt évi fogházra ítélte*. Vádlott az ítélet ellen semmiségi panasszal élt, melyet a kir. kuria III. büntető tanácsa Mészöly bíró előadása alapján ma elutasított.

NAPIREND.

Január 26. Szombat. Róm. kath. naptár: Polikarp. — Protestáns naptár: Polikarp. — Izraelita naptár: Sabbat, Bo. — Görög-keleti naptár (január 13.): Hermil. — A nap kél 7 óra 19 perc, nyugszik 4 óra 36 perc. — A hold kél 9 óra 51 perc, nyugszik délelőtt.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 771.7 milliméter, délután 2 órakor 770.0 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor 0° — 2.1, délután 2 órakor 0° + 2.8. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor DK. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hőemelkedés, helyenként csapadék.

Szabadságharozó emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kőrössy-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11¹/₂—12¹/₂ óráig. Helyiség: Erekléyemuseum helyisége melletti ülésterem.

Január 26. Az azadi mérnök- és építész-egylet föllovasó-estélye délután 6 órakor (Központi szálló.) — A nagybuttyini takaré- és előlegezési-egylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi zenekedvelők egyesületének hangversenye (Krispin-terem.)

Január 27. A németsági takaré- és segélyegylet mint szövetkezet közgyűlése délután 1 órakor. — A soborsini takarékpénztár közgyűlése délután 3 órakor. — Az Oratórium-egylet közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Keresek

uj, vagy ódon állapotban, magyar nyelven Ponson, Dumas, Montépin, Féval, Sue, Gaboriau, Bern, Berthet, Brühl, Mühlbach, Mártonffy, Sand, Sugár, és Tölgyesy féle, valamint más, hasonló irányu regényeket és rémregényeket, a melyeket igen méltányos áron vásárlók.

Továbbá bármily nyelvű könyvek, használt zongora-, hegedű- és cimbalom-kották, valamint

egész könyvtárak vétele és eladása.

Kerpel Izsó

könyv- és papirkereskedése

Aradon, Andrassy-tér 20-ik szám. (Arena-épület.)

Ugyane czég ajánlja

Aradon, Átél Péter-utczs 1. szám, (az udvarban)

lévő, több mint

30,000 kötetes kölcsönkönyvtárát,

melyben minden újdonság megjelenés után azonnal több példányban kapható. Az új magyar, német francia és angol jegyzékek megjelentek és azokkal díjmentesen szolgálók bárkinak. Vidéki bérlők is a legfigyelmelebb kiszolgálásban részesülnek és tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket.

A könyvek ujak és tiszták.

A kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fillér, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedése és kölcsönkönyvtára.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 25.

A hó olvad, azért éjjelre ismét fagy. Egészségtelen ködös időnk is volt a napokban. A Maros jege még tart. A jégvermek nagyobb része már megtelt.

Az üzlet csak vergődik, mint a haldokló, tovább is, bár a kereslet kissé megélénkült, jobban is fizetnek, de mindez olyan egyöntetű. Tartós szilárdság nincs az üzletben.

A mai hetivásárra behozott mintegy 8-900 métermázsa buza és 3-400 métermázsa tengeri, melyek jobb tételeit 10 fillérrel jobban fizették.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 6.70-6.80.

Közép minőségű buza 6.40-6.60.

Tengeri 4.15-4.20.

Rozs névleges jegyzés 6.20-6.30.

Arpa névleges jegyzés 5.50-5.60.

Zab névleges jegyzés 5.30-5.50.

Az irányzat kellemesebb.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1901. január 25-én tartott heti állatvásárról. —

Felhajtás közepes, vásár elég nagy, kínálat és nagyobb kereslet mellett élénken folyt le. A jobb minőségű vágómarha azonban ezuttal is hiányzott a vásárból.

Felhajtattott 175 drb szarvasmarha és borju, 255 drb ló és 815 drb sertés.

Arak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja — koronáig. — Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 380-400 koronáig. — Szarvasmarha hizlalási célra — koronáig. Igásokor párja 440-460 koronáig. Fejőstehén kis borjas 180-420 koronáig. Szopóborju levágásra darabja 22-48 koronáig. — Rugottborju drbja 46-120 koronáig. Juh párja — koronáig. — Bárány párja — koronáig. — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló darabja — koronáig. Hintósuló párja — koronáig. — Igásló elsőrendű párja 560-640 koronáig. Igásló másodrendű párja 360-480 koronáig. Parasztló párja 220-290 koronáig. — Rossz ló (levágásra) párja — koronáig. — Elcsigázott ló drbja poronáig. — Kincstári mustra ló drbja — koronáig.

Sertésvásár: Hizott sertés klgrrja 84 fillérig. — Félhizott sertés klgrrja 80 fillérig. Süldősertés párja 4.40-6 koronáig Pecsényemalac drbja 2.40-3.20 fillérig. Fiasokcza drbja 52-64 koronáig. Paraszthizlalású sertés klgrrja — fillérig. — Három hónapos malac párja — koronáig.

Baromfivásár: Hizottliba párja 11-13.00 koronáig. Soványliba párja 4.40-5.20 fillérig. Fialliba párja — koronáig. — Kappan párja 3.60-4. — fillérig. — Idei csirke sütni való párja 2.20-2.80 fillérig. Idei csirke rántani való párja 1.20-1.50 fillérig. Gyöngyocsirke párja — koronáig. — Rucza párja idei 2.20-3.60 fillérig. Pulyka párja 5.00-10 koronáig. Tojás 3 drb 20 fillér.

A hetipiacz 11 órakor kezdett oszolni.

— Fizetésekeptelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésekeptelenségeket jelenti: Hirsch Ernestin, Bécs. — Gluckstal Nátán. India. — Khon Adolf, Kolozsvár. — Dies Károly. — Bécs. — Wolf Tóni, Bécs. — Bernstein József és fia butorkereskedők Budapest. — Madl Richard, Iglau. — Katz Ábrahám Jakab Czernovitz.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 25.

Délitőzsde. Buzakínálat kielégítő, vételkedv jó. Kedvező irányzat mellett 22,000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérig drágább áron. Időjárás ködös.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.58 — 7.59
Buza októberre	7.67 — 7.68
Rozs 1901. áprilisra	7.38 — 7.39
Zab 1901. áprilisra	6.12 — 6.14
Tengeri 1901. májusra	5.10 — 5.11
Repcze augusztusra	12.85 — 12.80

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.55 — 7.56
Buza októberre	7.64 — 7.65
Rozs 1901. áprilisra	7.37 — 7.38
Zab 1901. áprilisra	6.13 — 6.14
Tengeri 1901. májusra	5.08 — 5.09
Repcze augusztusra	12.75 — 12.85

Zárul 5 órakor: korona

Oszták hitelrészvény	663.65
Magyar hitelrészvény	669.50
Leszámitolóbánk részvény	419.50
Rima-Murányi vasmű részvény	463.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	668.75
Közuti vasut	578.50
Városi villamos vasut részvény	290.—

Buzaárak Amerikában.

(A Magyar Távirati Iroda kábeljelentése.)

— Január 25. —

New-York:		24-én cent.	25-én cent.
Buza (per loco)		80 ³ / ₈	82
januárra		79 ¹ / ₈	81
februárra		79 ⁷ / ₈	81 ¹ / ₂
márcziusra		80 ¹ / ₈	81 ¹ / ₂
májusra		79 ⁷ / ₈	81 ¹ / ₂
Tengeri januárra		47	47 ¹ / ₂
márcziusra		45 ¹ / ₂	46
májusra		44 ¹ / ₂	44 ¹ / ₂
Chicago:			
Buza januárra		72 ³ / ₈	74 ¹ / ₂
márcziusra		75 ¹ / ₈	77
Tengeri januárra		37 ¹ / ₈	37 ¹ / ₂

Buza szilárd, tengeri szilárd.

Hivatalos árfolyamok**a budapesti árfu- és értéktőzsdén.**

Budapest, 1901. január 25.

Magyar aranyárjádék 4 ⁰ / ₁₀	117.25
Magyar koronajárjádék 4 ⁰ / ₁₀	92.30
Magyar arany 4 ¹ / ₂ 0/0	120.—
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ 0/0	100.—
Magyar keleti vasut	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.—
Magyar italmegváltási kötvény	98.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsajegy kölcsön	165.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	140.—
Osztrák papírjárjádék	98.15
Osztrák járadék ezüst	98.—
Osztrák járadék arany	117.25
Koronajárjádék	98.25
1860-iki államsorsajegyek	136.75
Osztrák-magyar bankreszvény	1702.—

REGENY-CARNOK.**A szürke asszony.**

— Regény. —

Irtá: **Sudermann Hermann.**Fordította: **Hellerné-Oláh Margit.** [33]

(Folytatás.)

Ez öt percz Palinak egy örökkévalóság volt. Megengedték, hogy leüljön a tanuk padjára. Atyja folyton dühös szemekkel méregette, de nem adta jelét, hogy beszélni akar vele.

Elzabethet visszavezették a terembe; halott-sápadt volt s Palit újra felhívták.

— Még egyszer intem önt, — mondá az elnök Palinak — hogy minden tekintetben az igazságot mondja, mert tudja, hogy minden szavára meg kell esküdnie.

— Tudom, — mondá Pali.

— De mindamellott, mint ezt talán tudja, meg van engedve önnek, a vallomást megtagadni, ha fél, hogy szavai által magának, vagy családjá valamely tagjának árthat. Akar-e most is mint előbb ezzel a jogával élni?

— Nem.

Szilárd hangon mondta ezt, mert érezte, hogy Elzabeth becsülete menthetetlenül veszve van, ha ő most hallgat.

— De ha esküd, hamis esküvés lesz? — szólalt fel most lekismerete — de már késő volt.

— Tehát mit akart a kertben? — kédé az elnök.

— Jóvá akartam tenni azt, a mit Douglas ur ellen házunknál vétettek.

Csalódás, hitetlenség látszott minden arczon.

— És ezért lopózkodt éjjel az idegen kertbe?

— Igen, mert vágyódtam valakivel találkozni, a kítől bocsánatot kérhetnék.

— S erre éppen az éjszakát választotta?

— Nem tudtam aludni.

— S lelkismerete hajtotta oda.

— Igen.

— Találkozott valakivel a kertben?

— Nem.

— Volt már azelőtt, abban az órában ott?

Hosszu hallgatás, aztán ismét „nem” hallatszott, de most halkan, vontatottan, mintha a kihallgatott lelkiismeretét küzdené le e szóval.

A feszültség mely minden arczon meglátszott, oszlani kezdett; az elnök az előtte fekvő ivekben lapozott, Elzabeth pedig fénytelen nagy szemekkel nézett Palira.

— Hol volt, midőn meglátta a tűz kitérését? — folytatá az elnök kérdéseit.

— Körülbelül husz lépésnyire a Helenenthal lakóháztól.

— S mit tett aztán?

— Nagyon megijedtem és rögtön hazafutottam.

— Mely uton távozott a kertből?

— A palánkon másztam át.

— Tehát nem nyitá fel az ajtót, mely a kertből az udvarra vezet?

— Nem.

— S nem ment el a ház előtt?

— Nem.

— Uj nyugtalanság mutatkozott a teremben. A kis ember, a ki a kulcsal játszott, felállt és szólt:

— Kérem elnök urat, Douglas kisasszonyt még egyszer kikérdezni az iránt, hogy mit hallott azon az éjjelen?

— Douglas kisasszony, kérem — mondá az elnök.

Elzabeth előlépett, hosszan Palira nézve. Most szorosan egymás mellett álltak az emberekkel telt nagy teremben, mintha összetartoznának.

— Mely irányban enyésztek el a lépések, melyeket ön hallott, midőn a tűz fénye felébresztette?

— Az udvar felé!

— S egész érthetően hallá a kertajtó kilincsét nyikorogni?

Igen.

— Gondolja jól meg, nem csatlakozott-e?

— Nem csatlakoztam, — felelé Elzabeth halk, de szilárd hangon,

— Köszönöm, — leülhet.

Elzabeth ingadozó léptekkel ment helyére. Ama végzetes „nem” után szemei mintegy oda bilincselve csüggték Pali arcán. Minden egyébről megfeledkezni látszott kivüle.

— Midőn átmászott a palánkon, merre ment? — kédé az elnök, ismét Palihoz fordulva.

— Keresztül mentem a pusztán.

— Érintve az erlőt?

— Nem. Talán két — háromszáz lépésnyire futottam el mellette.

— Találkozott az uton valakivel?

— Egy árnyékot láttam, mely az erdő felé suhant s utamból egyszerre eltűnt.

Nagy zugás támadt a teremben, a vádlott elsápadt és szemei kidüledtek. Az államügyész le nem vette róla szemét.

Még egypár kérdést intézett az elnök Palihoz és elbocsátotta.

Pali anyját és nővéreit hívták még fel, de az ő vallomásuk lényegtelen volt. Az ikrek kíváncsián, bátran néztek körül, az anyjok sirt, midőn felébredése pillanatáról kellett beszélnie Pali büszkének és boldognak érzé magát, hogy el nem árulta Elzabethet. Mosolyogva nézett maga elé s örült bátorságának. De midőn a tanuk felhívták esküre s ő neki is fel kelle kezét emelnie, egyszerre úgy érzé, mintha mázsás suly nehezednék rája s mintha egy halk, szomorú hang sugallaná: „Ne esküdj!”

De esküdött.

Midőn helyére visszaült, a hang újból megszólalt: „Nem esküdtél-e hamisan?”

Önkéntelen felemelé fejét. S egyszerre úgy érzé, mintha egy szürke árnyék suhant volna el mellett és homlokát könnyedén érinté.

Daczosan vontá össze szemöldökét. — S ha hamisan esküdtem volna is, nem tettem-e Elzabethért?

Egy perczig vad mámor tölté el a lelkét erre a gondolatra, de már a következő pillanatban tompa fájdalom nehezült szívére, mely torkát fojtogató, kezét, lábát megbénítá, mintha bilincsekben volna.

Hallá a szónokok egyhangú beszédét, de nem figyelt rájuk. Csak egyszer szökken fel, midőn a védőügyvéd a kulcsal rámutatva, éles, sértő, hangon így szólt: — S ennek a tanunak, esküdt uraim, a ki éjjelenként nagyon gyanus módon lopózik idegen kertekbe s mindenféle mesterkéltséget hoz fel, hogy éjjeli kalandja gyöngéd indokait palástolja, lehet-e hitelt adni, midőn azt mondja, hogy éjjel árnyékokat lát maga mellett elsuhanni s tova tűnni, árnyékokat, melyek — kiméletesen szólva — csakis az ő tulhevült agyában teremhetnek! mit akart az idegen kertben, esküdt uraim? Azt önök éles elméjére s életismeretükre bizom, hogy e kérdésekre megfelelően. S a mi a tanut illeti, az az ő dolga, hogy esküjét és lelkiismeretét egymással kiegyenlítse.

Pali most végleg összeroskadt . . .

Az esküdtek kijelentették, hogy a vádlott bűnös s Randsusz Mihály öt évi fegyházat kapott.

Ugyanabban a perczben, midőn az elnök az itéletet kihirdette, gunyos kacagás hangzott a teremben. — Meyhöfer akjáról tört elő, ki feltámaszkodva székében, görcsös kezeit Douglas felé terjeszté, mintha nyakon akarná ragadni.

Mialatt kivitték, egyre kiabált: „A kis gyujtogatót börtönbe vetik, a nagyokat pedig elbocsájtják!”

Rémitően hangzott a beteg kacagása az üres, széles folyosón.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Január 25. —

Fehér Kereszt szálloda. Csiky Kálmán birtokos Seprős. — Fischer Miksa utazó Bécs. — Guttman H. utazó Budapest. — Komorner H. utazó Bécs. — Ungár Gyula utazó Bécs. — Adler Armin utazó Budapest. — Löwy Adolf utazó Bécs. — Lusztig I. utazó Budapest. — Singer Ignácz utazó Budapest. — Killer József utazó Görkau. — Altman Mór utazó Bécs. — Hauser Antal utazó Kassa.

Vass Szálloda. Strasser Lajos birtokos Valmare. — Landauer Zsigmond utazó Bécs. — Klein Mór utazó Budapest. — Perl N. kereskedő Pankota. — Manyik Hugó utazó Bécs. — Lube József utazó Bécs. — Pollaschek Miksa kereskedő Késmárk. — Killer József utazó Bécs. — Poln Károly ügynök Berlin. Kunz Hugó utazó Bécs. — Szalmási Béla utazó Budapest. — Györfi N. utazó Bécs. — Schapira Samu kereskedő Lemberg. — Spira N. vendéglős Facset. — Broch Mór utazó Budapest.

Nádor szálloda. Garai István gazdász Nagylak. — Haydecker Oszkár vendéglős Kiskapus. — Stahl Gusztáv vendéglős Medgyes. — Oslányi József főpinczér Budapest. — Papp Imre vendéglős Makó. — Kadas Tihamér ügyvéd Pankota. — Kadas Ignácz utazó Bécs. — Kökenyessy Gyula magánzó Csanád-Palota. — Schmidt István kereskedő Mássalak.

Városi színház.

Bérlet 115. sz.

Páratlan.

Szombaton, 1901. évi január hó 26-án

A gascognei nemes.

Regényes vig operette 4 felvonásban. Irták: Zell F. és Genee. Zenéjét szerző: Souppé F. Fordította: E. Illés László.

SZEMÉLYEK:

James	Boda F.	Riffaux, kalóz	Sólyom L.
Mery, neje	Rédei Szidi.	Cascaritta	Felhő Rózsi.
Croustillac	Erczkövy K.	Daniel	Nemes S.
Rupinel	Hegyessi Gy.	Marsán, titkár	Szadai F.
Semmrous	Czakó V.	Lafleurs	Szabó L.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.***Köszönetnyilvánítás.**

Nem mulaszthatjuk el mindazoknak, kik felejthetetlen férjem

SLAPSAY JÓZSEF

e hó 25-én végbement temetésén oly kegyesek voltak megjelenésük által mély fájdalmunkat enyhíteni, de különösen a Máv. személyzetének, valamint azoknak, kik koszorut tettek az elhunyt koporsójára, ez uton hálás köszönetünket kifejezni.

Arad, 1901. január 25.

Slapsay Józsefné
és családja.

3491

Az Aradi Közlöny
nyomdájában
néhány jó erkölcsű
tanuló
felvétetik.

Szőlőkaró eladás.

Draucz községben levő raktáramban kizárólag tölgyfából hasított kitünő minőségű, a jelenlegi igények szerint erőse készített 5, 6 és 7 láb hosszú

szőlőkaró kapható.

A közeli hegyaljai szőlőkbe könnyen tengelyen is szállítható.

Ajánlok továbbá jó minőségű száraz bükk és tölgy gömb és hasáb tűzifát, melyet kívánatra a ternovai állomáshoz is waggonba rakva szállítok.

Értekezni lehet Drauczon: Traub Kálmán urnál.

Schreyer Jakab, fakeskedő.

203/1891. pm.

Pályázati hirdetés.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál egy 1400 korona tisztí fizetéssel s szabályszerű lakbérlettel juttatandó rendőrségi állás kinevezés útján betöltendő lévén, azokat a kik ezen

állást elnyerni óhajtják s az 1883. évi I. t. cz. 19. szakaszában előírt minősítvényekkel bírnak, felhívom, hogy pályázati kérvényüket méltóságos Urbán Iván főispán urhoz a folyó évi február hó 4-ig benyújtsák.

Arad, 1901. évi január hó 18-án.

Salacz, kir. tan. polgármester.

Birtokosok és gazdák

egybehangzó jó véleményt adnak kipróbálás után a

Somogyi Géza-féle szabad. állattáporról,

a mely rendszeresen adva, az állat szervezetére igen jó-tékony hatással bír, mert rendben tartja az emésztési szerveket, fokozza az étvágyat, ez által az állatnak a rendszeres vérkeringése megóvja a betegségtől és elősegíti a hízást, miáltal az hamarabb eladásra kerülhet, a mi anyagiilag igen nagy előny.

VÉDJEJY.

13652. sz. szabadalom.

Számos elismerő és köszönő levelek megerősítik a fentieket, melyekből csak az alantit közlöm:

Tekintetes Somogyi Géza urnak Arad.

Ertesítem, hogy az Ön gyártmányát képező állattápor kipróbálva, azt az állatok, — kiváltképpen pedig a sertések táplálásánál jónak találok. — s úgy az állat emésztésére, valamint az esetleg fellépő betegség gyógyítására is meggátolásra bármilyen is a legmelegebben ajánlom.

Székesfehérvár, 1900. február 24.

Tisztelettel:

Pauer István, Székesfehérvár sz. kir. város állatorvosa.

Igen tisztelt Uram!

Az Ön által gyártott m. k. szabadalmazott állatok emésztését elősegítő porát egy sertésnél, valamint tehénnél alkalmazva, tapasztaltam, hogy azoknál az emésztést kitünően elősegítette és sertésnél közt ezen per használata folytán sertésvész vagy egyéb betegség nem fordult elő, dacára annak, hogy a szomszéd udvar vész fertőzött volt. Ennélfogva ezen port a legmelegebben ajánlhatom.

Majlátfalva, 1899. évi okt. hó 14-én.

Tisztelettel: Deák Lajos, jegyző.

Ennélfogva egy gazda sem mulasztja állatainál a Somogyi Géza-féle állattápor alkalmazni, mely csak akkor valódi, ha a 13.652. sz. szabadalmi szám és az itt látható védjegy rajta van a csomagon és a dobozon. Egy csomag 18 kr., egy negyed kilós doboz 45 kr., egy fél kilós doboz 90 kr.

Kapható Aradon: Vojtek és Weisz droguista nagykereskedésében, Eles Ármán, Fejér Gyula, Karácsonyi Antal, Daimel Lajos, Pollák József, Nagy Farkas, Ring Zsigmond, Weisz Dávid, Ferber Lajos urak fűszerkereskedésében és úgy Aradon, mint Aradmegyében bármely üzletben. 2341

Hirdetmény.

Hogy a mezőgazdasági munkás és cselédsegély pénztárról szóló 1900. évi XVI. t. cz. áldásos kedvezményeiben mindazok, kikre a törvény ezen gondoskodása kiterjed, mielőbb részesülhessenek, továbbá azoknál fogva, hogy a helyi bizottság minél előbb létesülhessen, felhívjuk ezen az uton is a mezőgazdasággal foglalkozó cselédeket és munkásokat, hogy ezen pénztárba tagokul minél előbb s minél tömegesebben

lépjenek be s addig is, míg a helyi bizottság megalakul, ebbeli szándékukat a város tanácsának írásban vagy Lőcs Rezső aljegyzőnek a hivatalos órák tartama alatt szóval bejelentsek.

A mezőgazdasággal foglalkozó munkaadókat pedig felhívjuk, hogy cselédjeiket és munkásaikat ezen, kizárólag az ő érdekükben létrejött törvény áldásos voltára figyelmeztessék s azokat a belépésre buzdítsák.

Arad, 1901. évi január 19.

A városi tanács.

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1900. május hó 1-től.

Table with 12 columns for train routes: Arad-Brád, Arad-Szeged, Mezőhegyes-Kétegyh., Uj-Szt. Anna-Kétegyh., and Borosjenő-Csermő. Each column lists stations and departure/arrival times.

Aradi Első Takarékpénztár.

Vagyon. **Mérleg-számla 1900. évről.** Teher.

	Korona	fil.	Korona	fil.		Korona	fil.	Korona	fil.
Pénztár-készlet			329,277	23	Részvénytőke... ..			480,000	
Váltó-tárca			8.487,902	02	Tartalék-alap... ..			800,000	
Jelzálog-kölcsönök			2.813,492		Házérték csökkenési tartalék-alap			30,000	
Előlegek értékpapírokra... ..			179,534		Nyugdíj-alap			70,000	
Folyó számlai előlegek értékpapírokra és bekebelez. kötvényekre			2.651,902	06	Betétek	11.104,187	97		
Előlegek árúkra			242,830		Betétek folyó- és check-számlán	776,369	37	11.880,557	34
Más pénzintézeteknél elhelyezett tőkék			159,775	57	Visszleszámított váltók			1.545,722	23
Tulajdon ingatlanok:					Hitelezők			727,949	67
Deák Ferencz-utczai 42. sz. ház ...	307,758	32			Hátralékos tőke kamat-adó... ..			21,587	07
Atzél Péter-utczai 1. sz. ház	261,782	22			Előre felvett kamatok és elszámolatlan jövedelmek			185,352	86
Ferdinánd utczai 1. sz. ház	58,800				Nyereség-egyenleg:				
Asztalos Sándor és Chorin Áron-utczai házak	68,000		696,340	54	elővitel 1899. évről	24,000			
Tulajdon állam- és értékpapírok:					1900. évi tiszta nyereség... ..	192,531	61	216,531	61
277,100 K. névért. magyar koronajáradék kötv. á K. 92.50	256,317	50							
291 drb Aradi vízvezetési művek r. t. részv. ... á K. 200.—	58,200								
80 drb Aradi és csanádi egyesült vasuti részv. á K. 196.—	15,680								
8000 K. névért. 5% egyesített államadósság... á K. 100.—	8,000								
8000 K. névért. 1860-as sorsjegy ... .. á K. 135.—	10,800		359,271						
Különféle záloglevelek és sorsjegyek	10,273	50							
Leltár álladék	17,270	14							
10% leírás	1,727	01	15,543	13					
Hátralékos kamatok... ..			21,833	23					
			15.957,700	78				15.957,700	78

Aradon, 1900. évi december hó 31-én.

Ottenberg Tivadar, s. k.
vezérigazgató.

Eckhart Ede, s. k.
titkár és czégvezető.

Baros Dezső, s. k.
főkönyvelő.

Andrényi, s. k.
igazgató.

Domány, s. k.
igazgató.

Hánn, s. k.
igazgató.

Schuster, s. k.
igazgató.

Tedeschi, s. k.
igazgató.

Jelen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel, valamint a leltárakkal összeegyeztettük és mindent helyesnek és tökéletesen rendben levőnek találtunk. — Arad, 1901. évi január hó 12-én.

Braun Mór, s. k.
f. biz. tag.

Dániel Kálmán, s. k.
f. biz. elnök.

Maresch Gyula, s. k.
f. biz. tag.

Az „Aradi Első Takarékpénztár“ 60-ik rendes évi közgyűléséhez intézett felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

A kereskedelmi törvény 195. §-ában és az intézeti alapszabályokban megállapított kötelességünknek megfelelőleg a lefolyt 1900. üzletévre vonatkozó jelentésünket van szerencsénk a következőkben betérjeszteni:

Az intézeti ügykezelést a lefolyt 1900. év folyamán rendszeresen ellenőriztük s az ezen irányban kifejtett működésünk alapján megállapíthatjuk, hogy az intézeti ügykezelés minden ágában teljes pontosság és rend uralkodik.

1900. évi december hó 31-én megkezdtük a vagyonnak leltári felvételét, mely behatóan teljesített eljárásunk folytán azon meggyőződést szereztük, hogy a mérleg-számlára felvett értékek megvannak és szabályszerűen kezeltetnek.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1900. évi mérleget, valamint a veszteség- és nyereség-számlát, a kifogástalanul vezetett és szabályszerűen lezárt számtételi könyvek, továbbá az általunk tételenként megvizsgált kimutatások, leltárak, zárszámadások és a kapcsolatos okmányok alapján helyesnek találtuk.

Ezek után a magunk részéről is elfogadjuk és elfogadásra ajánljuk az igazgatóságnak betérjesztett jelentésében a 216,531 korona 61 fillér tiszta nyereség hováfordítása iránti javaslatát.

Az előadottak alapján tisztelettel kérjük a t. közgyűlést, hogy a lefolyt 1900-iki üzletévre nézve úgy az igazgatóságnak, valamint az alúírt felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Aradon, 1901. évi január hó 12-én.

A felügyelő-bizottsági

Braun Mór, s. k.
fel. biz. tag.

Dániel Kálmán, s. k.
fel. biz. elnök.

Maresch Gyula, s. k.
fel. biz. tag.